

W numerze m.in.:

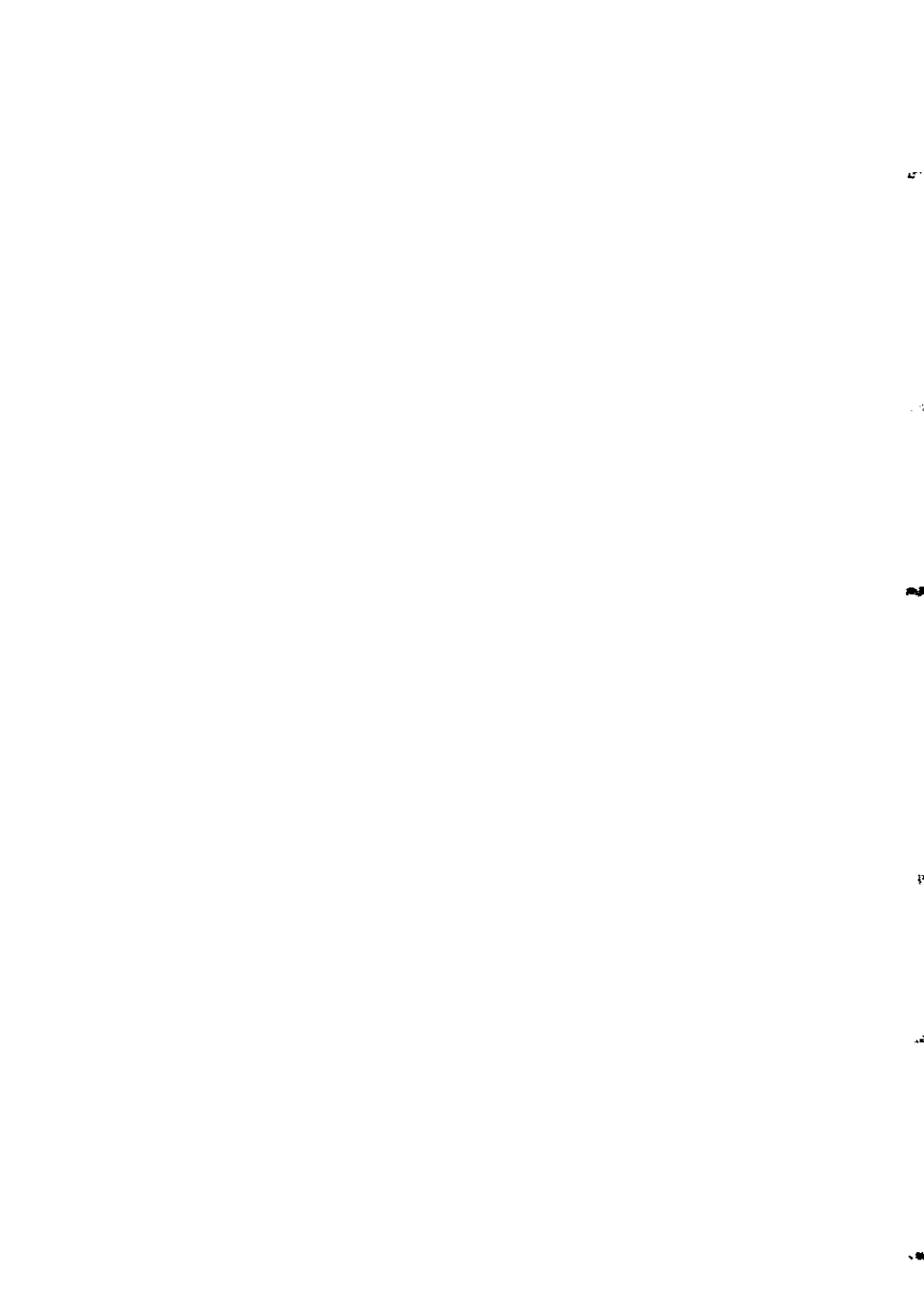
- ***Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie połączenia biblioteki publicznej z biblioteką szkolną***
- ***Czasopisma literackie w Internecie***
- ***Krzysztof Bucki - artysta malarz***
- ***W kręgu literatury:
Dorota Terakowska, Ewa Nowacka, Joanna Kulmowa***
- ***Adaptacje filmowe dzieł literackich – wybór literatury***

Wydawnictwo Biblioteka Publiczna
w Opolu
KATEDRA

Pomagamy sobie w pracy

opolski kwartalnik
informacyjno-metodyczny

1-2/2001

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emanuela Smolki
w Opolu

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Opolu

CZYTELNIA

POMAGAMY SOBIE W PRACY
Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLVI

Nr 1-2

Opole 2001

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszewska
Alicja Bujak
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 20
Tel.red. 453-64-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 170 egz.

Spis treści

Piotr Polus

Kronika działalności bibliotek publicznych
w województwie opolskim (lipiec-grudzień 2000 r.) 5

Regina Kapalka

Krzysztof Bucki (1936-1983) artysta malarz 15

Aleksandra Paniewska

Czasopisma literackie w Internecie (wybór) 24

Ewa Ledwoń

Adaptacje filmowe dzieł literackich (wybór) 29

Aleksandra Paniewska

W kręgu kultury. Nasi goście.

DOROTA TERAŁKOWSKA 32

EWA NOWACKA 35

JOANNA KULMOWA 37

Maria Jonderko

„Moja mała Ojczyzna” – konkurs historyczny 39

Teresa Salbierz

Historia Gminnej Biblioteki Publicznej w Izbicku 40

Monika Wójcik-Bednarz

Działalność Biblioteki Austriackiej w Opolu 43

Połączenie biblioteki publicznej z biblioteką szkolną 49

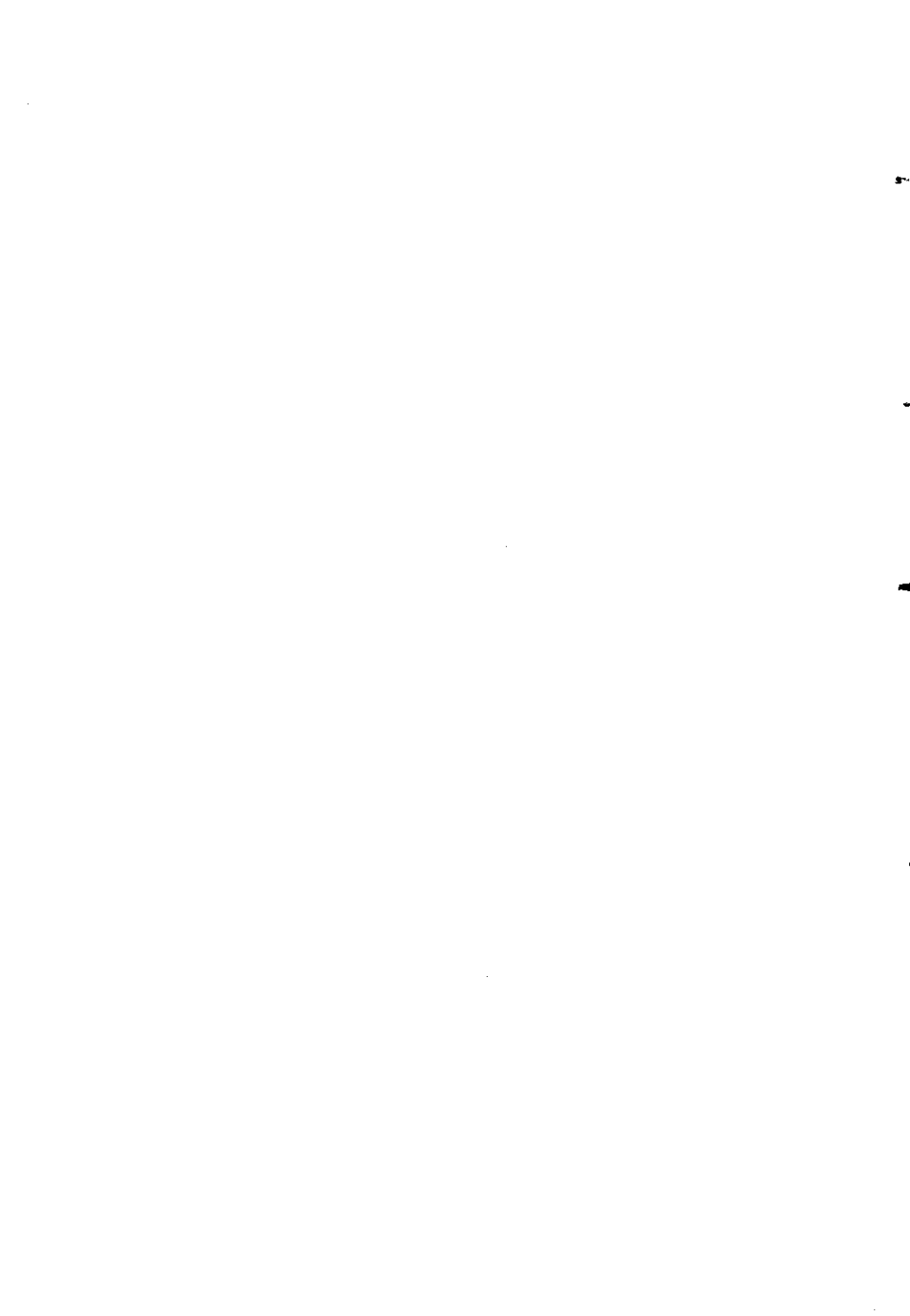
KONFERENCJE, SPOTKANIA 54

WIEŚCI Z BIBLIOTEK 57

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM 59

Violetta Łabędzka

Kronika wydarzeń społeczno-kulturalnych
w woj. opolskim (lipiec-grudzień 2000 r.) 63

Piotr Polus

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

**Kronika działalności bibliotek publicznych
w województwie opolskim
(lipiec-grudzień 2000 r.)**

1. Podstawowe dane liczbowe

31 grudnia 2000 roku w województwie opolskim działało 339 bibliotek publicznych i ich filii, czyli o 4 mniej niż w 1999 roku, a liczba punktów bibliotecznych zmniejszyła się z 14 do 9.

W 2000 roku na Opolszczyźnie zarejestrowano 190 933 czytelników, tj. o 808 więcej niż w 1999 r. Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 3 328 231 wol. (w 1999 r. wypożyczono 3 337 638 wol.).

Ogółem do bibliotek publicznych województwa opolskiego zakupiono 58 920 wol., za kwotę 1 026 887 zł. Średnia cena książki wynosiła 17,42 zł.

2. Jubileusze pracowników bibliotek

– 45 lat pracy

Janina Kościów – MBP w Opolu

– 40 lat pracy

Krystyna Bagińska – MiGBP w Głucholazach

– 35 lat pracy

Kazimiera Jeziorańska – GBP w Dąbrowie, Filia w Karczowie

Elżbieta Bronicka – WBP w Opolu

Czesława Antoszczyszyn – MiGBP w Prudniku

Alfreda Wilczek – MiGBP w Strzelcach Opolskich

– 30 lat pracy

Elżbieta Bursy – MiGBP w Kluczborku

Irena Kotas – GBP w Komprachcicach

Łucja Fojter – GBP w Lubszy

Jadwiga Kutyła – MiGBP w Niemodlinie

Urszula Bibrzycka – MiGBP w Nysie

Ewa Wedemska-Zerych – WBP w Opolu

– 25 lat pracy

Aleksandra Banaszak – MBP w Brzegu

Barbara Matusiewicz – MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Irena Paszkiewicz-Chudy – MiGBP w Nysie
Anna Kwaśnicka – MBP w Opolu, Oddział dla Dzieci
Ewa Ledwoń – WBP w Opolu
Krystyna Wrodarczyk – WBP w Opolu
Maria Deutschmann – GBP w Tarnowie Opolskim, Oddział dla Dzieci

– 20 lat pracy

Regina Otte – MiGBP w Białej
Anna Walczak-Cichno – MBP w Brzegu
Renata Szwedzińska – MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Krystyna Edyk – GBP w Komprachcicach, Filia w Domecku
Maria Mazij – MiGBP w Krapkowicach
Antoni Bojanowski – MiGBP w Oleśnie
Jolanta Miluć – MBP w Opolu
Karina Koczyńska-Bejczuk – MBP w Opolu
Jadwiga Kilian – MiGBP w Otmuchowie
Wanda Fudal – MiGBP w Prudniku, Filia nr 1
Wioletta Bobeska – MiGBP w Prudniku
Zygryda Wieszołek – GBP w Tarnowie Op., Filia w Przyworach
Barbara Mientus – GBP w Tarnowie Op., Filia w Raszowej
Monika Thomanek – MiGBP w Zdzeszowicach, Filia w Jasionej
Anna Grzesik – MiGBP w Zdzeszowicach

3. Emerytury

Na emeryturę przeszli następujący pracownicy:

Elżbieta Sawicka – MiGBP w Dobrodzieniu
Krystyna Bagińska – MiGBP w Głucholazach
Halina Fogel – MBP w Kędzierzynie-Koźlu
Urszula Zakrzewska – MiGBP w Krapkowicach
Teresa Bernacka – MiGBP w Niemodlinie

4. Jubileusze bibliotek

Jubileusze obchodziły: 50-lecie działalności GBP w Izbicku i 20-lecie działalności Filia w Wierzbiu (GBP w Łambinowicach).

5. Pierwsza biblioteka powiatowa na Opolszczyźnie

29 grudnia 2000 r. Rada Miejska w Grodkowie podjęła uchwałę o powierzeniu

zadań powiatowych Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Grodkowie. Na realizację tych zadań Biblioteki przekazano 8 000 zł.

6. *Witryna WBP w Opolu*

Pod adresem internetowym www.wbp.opole.pl zamieszczona została witryna Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Dostęp do poczty elektronicznej otrzymały: Dział Informacyjno-Bibliograficzny, Dział Instrukcyjno-Metodyczny oraz Biblioteka Austriacka.

7. *Ostatni numer „Nowości Wydawniczych”*

W grudniu 2000 r. ukazał się ostatni numer dwumiesięcznika „Nowości Wydawnicze”. Periodyk ten opracowywany był przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny od 1990 r., a jego głównym zadaniem była informacja dotycząca nowości książkowych, wideokaset, płyt i czasopism. „Nowości Wydawnicze” były kolportowane bezpłatnie wśród wszystkich bibliotek publicznych w województwie opolskim.

8. *Wystawy objazdowe*

- W 2000 r. WBP w Opolu dostarczyła do 28 bibliotek publicznych wystawy:
- „Karen Blixen – życie i twórczość” – wystawa poświęcona znanej pisarce. Wystawę pozyskano z Instytutu Kultury Duńskiej w Warszawie.
 - „Ex-librisy Żary 96” – wystawa exlibrisów, prac nagrodzonych i wyróżnionych w ogólnopolskim konkursie przeprowadzanym cyklicznie przez MBP w Żarach.
 - „Zwierciadła dusz” – wystawa prac plastycznych osób niepełnosprawnych. Wystawę pozyskano z Warsztatów Terapii zajęciowej w Nysie.

9. *Zakup książek z dotacji budżetowej Państwa*

W Ustawie Budżetowej na 2000 r. zapisano, że na wspomnienie zakupu nowości wydawniczych przeznaczono z budżetu centralnego 9 000 000 zł. Z tej kwoty województwo opolskie otrzymało 216 000 zł.

Z dotacji skorzystało 70 bibliotek stopnia podstawowego. Ogółem zakupiono 11 520 wol. WBP w Opolu zakupiło 333 wol. Dzięki dotacji wskaźnik zakupu w województwie opolskim zwiększył się w 2000 r. o 1,04 wol. na 100 mieszkańców.

Średnia cena książki zakupionej z dotacji wyniosła 18,75 zł, a średnia cena książki kupionej przez WBP w Opolu wyniosła 33,66 zł.

10. Biblioteka w Domaszowicach znowu działa

Po ponad półrocznej przerwie, we wrześniu 2000 r. wznowiła działalność GBP w Domaszowicach.

11. Działalność popularyzatorska

lipiec – sierpień

GBP w Chrzastowicach

- po raz ósmy zorganizowano „Wakacje z książką”;
- konkurs dla dzieci „Nie piję, nie palę, nie biorę”;

GBP w Jemielnicy:

- cykl różnorodnych imprez dla dzieci i młodzieży pn. „Wakacje nie tylko z książką”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- wystawa malarstwa Danuty i Józefa Stein;
- wystawa pamiątek francuskich reemigrantów, osiadłych w Kędzierzynie-Koźlu po II wojnie światowej, pt. „Z ziemi francuskiej do Polski”;

MiGBP w Leśnicy

- cykl imprez dla dzieci i młodzieży pn. „Wakacje 2000”;

GBP w Lubrzy

- współorganizacja festynu pn. „Święto Lubrzy”;

MiGBP w Niemodlinie

- cykl imprez dla dzieci w okresie wakacji pn. „Lato w bibliotece”;

MiGBP w Nysie

- wystawa „Nysa dawniej”;

GBP w Popielowie

- współorganizacja „Jarmarku Popielowskiego”;

wrzesień

GBP w Kamienniku

- współorganizacja „Dożynek gminnych”;

- współorganizacja festynu „Żegnaj lato”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;
- spotkanie autorskie z poetką Ireną Rup, autorką tomiku „Poszukiwacze zaginionej drachmy”;
- wystawa płaskorzeźb Ryszarda Janickiego pt. „Człowiek i Natura”;

MiGBP w Korfantowie

- gminny konkurs fotograficzny pn. „Zabytki w mojej miejscowości”;

MiGBP w Nysie

- wystawa Kazimierza Staszki, pt. „Jak to z piękną studnią bywało”;
- wystawa pokonkursowa prac dzieci polskich i czeskich pt. „Bądź przewodnikiem po Ziemi Nyskiej i Szumperku”;

WBP w Opolu

- wystawa w Bibliotece Austriackiej „Najpiękniejsze książki niemieckie”, nagrodzona na Międzynarodowych Targach Książki we Frankfurcie n. Menem;
- wystawa w Centralnej Bibliotece „Caritas” niemieckich książek religijnych pt. „Bez strachu być innym. Religia i wiara w pluralistycznym świecie”;

GBP w Olszance

- gminny konkurs „Moja wieś w 2000 r.”;

MiGBP w Prudniku

- współorganizacja festynu „Pożegnanie lata”;

GBP w Tułowicach

- współorganizacja „Dożynek gminnych 2000”;

październik

GBP w Chrzastowicach

- uroczyste otwarcie Gminnego Punktu Informacji Europejskiej;

MiGBP w Gogolinie

- najazd poetów na Zamek Odrowążów w Kamieniu Śląskim;

MiGBP w Grodkowie

- wykład dr. Bogusława Bednarka z cyklu „Spotkania z literaturą”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- spotkanie z zespołem redakcyjnym Radia Park FM;
- spotkanie autorskie z poetą i aforystą Wiesławem Malickim;
- spotkanie autorskie z Zofią Helwig, połączone z promocją książki „Ociosani”;
- spotkanie z poetką Karoliną Turkiewicz-Suchanowską;
- wystawa plakatu teatralnego Bolesława Polnara;

MiGBP w Kluczborku

- spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

GBP w Lasowicach

- spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

WBP w Opolu

- ekspozycja w Muzeum Śląska Opolskiego wystawy „Dzieje Polski w dawnych księgach zapisane”;
- wykład dr Moniki Kalisty z Wiednia „Kultura dla Europy – Europa kultur”;

MBP w Opolu

- wydanie i promocja książki Zbyszko Bednorza „Gniazdo wędrujące”;
- spotkanie autorskie z M.Kalmusem, autorem książki „Tybet”;
- wystawa „Jan Kasproicz – poeta Wszechświata”;

MiGBP w Strzelcach Opolskich

- spotkanie autorskie z Tiną Stroheker i promocja polskiego wydania książki „Niemka jedzie do Polski”;

MiGBP w Ujeździe

- współorganizacja „Dożynek gminnych”;

GBP w Wilkowie

- inscenizacja przedstawienia „Pani na opak”;

GBP w Zębowicach

- „Dzieci Brzechwie” – cykl imprez (pogadanki, konkursy plastyczne i recytatorskie, inscenizacje) poświęconych życiu i twórczości poety;

listopad

GBP w Cisku

- spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

GBP w Izbicku

- uroczyste obchody jubileuszu 50-lecia GBP;
- wystawa „Książka dawna i współczesna”;
- spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Głucholazach

- spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;

GBP w Jemielnicy

- organizacja obchodów „Dnia św. Marcina”;

GBP w Kamienniku

- organizacja obchodów „Święta Niepodległości”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- spotkanie z zespołem redakcyjnym tygodnika „Echo Gmin”;
- spotkanie z poetką Elżbietą Dziewońską, autorką tomiku „Taniec jaszczurek”;
- spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;
- wystawa malarstwa Róży Świątek-Koziół i Anny Koziół, pt. „Dwa spojrzenia”;

GBP w Komprachcicach

- wieczór baśni dla najmłodszych czytelników;

MiGBP w Korfantowie

– spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Krapkowicach

„Śląskie rozprawianie”, czyli spotkanie autorskie z Anną Myszyńską;

GBP w Lubczy

– organizacja obchodów „Święta Niepodległości”;

GBP w Murowie

– spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Namysłowie

– uroczyste podsumowanie konkursu „Moja okolica najpiękniejszym miejscem na Ziemi”;

– „Sceniczne interpretacje wierszy Jana Brzechwy” konkurs recytatorski;

WBP w Opolu

– spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;

GBP w Olszance

– V Festiwal Pieśni Patriotycznej;

MiGBP w Ozimku

– spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

GBP w Pokoju

– Nasze tradycje „Andrzejki na Śląsku Opolskim”;

GBP w Reńskiej Wsi

– „Zaduszki w Bibliotece” – wieczór poezji, recytacja wierszy ks. Jana Twardowskiego;

GBP w Rudnikach

– współorganizacja spotkań jazzowych zespołów z południowej Polski;

MiGBP w Strzelcach Opolskich

– spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;

GBP w Strzeleczkach

– spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;

GBP w Tamowie Opolskim

– spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Zdieszowicach

– spotkanie autorskie z Andrzejem Sapkowskim;

grudzień

GBP w Jemielnicy

– „Św. Mikołaj dzieciom”;

GBP w Kamienniku

– „Wieczera Wigilijna dla samotnych”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

– spotkanie z Andrzejem Mikoszą, aktorem Teatru Lalki i Aktora w Opolu;

MiGBP w Kluczborku

– spotkanie autorskie z Danutą Pęczkowską;

GBP w Komprachcicach

– spotkanie opłatkowe dla najaktywniejszych czytelników;

MiGBP w Korfantowie

– gminny konkurs poetycki „Boże Narodzenie w poezji”;

MiGBP w Krapkowicach

– cykl imprez mikołajkowych dla dzieci;

GBP w Lubszy

– udział w wojewódzkim konkursie „Stół wigilijny”;

MiGBP w Nysie

– wystawa prac Piotra Opałki, pt. „Rysunek satyryczny”;

WBP w Opolu

– wystawa prezentowana w Filharmonii Opolskiej pt. „Powiązania – Verbindungen” – prace fotografików z Grazu;

MBP w Opolu

– wydanie i promocja książki Jana Goczoła „Na brzozej korze”;

MiGBP w Ozimku

– spotkanie autorskie z Anną Myszyńską;

GBP w Pokoju

– „Wieczór z Mikołajem”;

GBP w Pakosławicach

– spotkanie z Barbarą Bieganowską, złotą medalistką Paraolimpiady w Sydney

GBP w Popielowie;

– „Spotkanie oplatkowe” połączone ze spotkaniem autorskim z poetą Walterem Pyką.

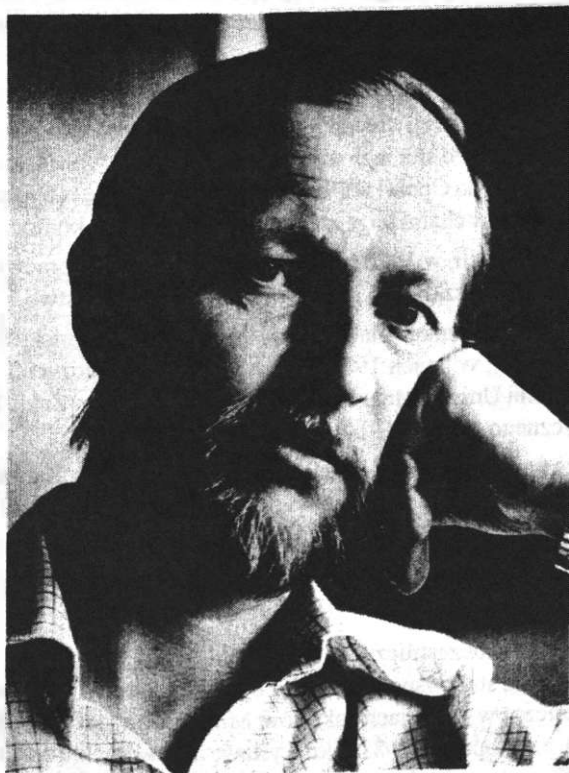
Domokrążcę, jakąś sprzedającego dużo książek zapytano jak mu się to udaje.

– No - normalnie.

Pukam do-do drzwi i mówię: „Ku-ku-ku ku-puje pa-pan, czy mam prze-prze-czytać ?

Regina Kapałka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Krzysztof Zanussi

„Obraz. Jest mi dyktowany z zewnątrz, ja go odbieram i projektuję, maluję tylko wtedy, gdy jest już we mnie dobrze zdomowiony i gdy czuję konieczność jego wyjawienia. Maluję dla ludzi czujących, ale czy ich cieszę – nie wiem ”.

Krzysztof Bucki urodził się 10 kwietnia 1936 roku w Pińczowie, w rodzinie inteligenckiej. Jego ojciec, Marian Bucki, pracował na stanowisku naczelnika w jednym z wydziałów banku. Pracowała tam również matka Krzysztofa, Regina Bucka z domu Lipska. W roku 1943 Krzysztof Bucki rozpoczął naukę w szkole powszechnej w Pińczowie, do której uczęszczał do 1947 roku. Następnie Bucky przenieśli się do Świnoujścia, gdzie Krzysztof w 1949 r. ukończył szkołę podstawową, a następnie rozpoczął naukę w Liceum Ogólnokształcącym. Tam też uzyskał świadectwo dojrzałości.

W 1953 roku wstąpił do Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Kształcił się pod kierunkiem prof. Jana Świderskiego i Wacława Taranczewskiego. Dyplom uzyskał w 1959 roku. Po studiach wrócił na rok do Świnoujścia, lecz z końcem 1960 roku przyjechał do Opola i w 1961 roku rozpoczął pracę w opolskim Liceum Sztuk Plastycznych w charakterze nauczyciela malarstwa i kompozycji.

Po dziewięciu latach, w 1970 roku Bucki zrezygnował z pracy w liceum na skutek zmiany profilu szkoły, ukierunkowanej na pamiątkarstwo.

W 1972/73 uczył rysunku i malarstwa w Państwowym Ognisku Plastycznym w Opolu, a później, w latach 1974-76 pracował jako nauczyciel akademicki w cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w Zakładzie Wychowania Plastycznego.

Pełnił także funkcje związkowe, sekretarza i wiceprezesa w Zarządzie Okręgu Związku Polskich Artystów Plastyków w Opolu (1967-69 i 1969-72).

W 1974 roku Krzysztof Bucki otrzymał jedną z najbardziej znaczących nagród – Nagrodę im. Jana Cybisa, która była uhonorowaniem całej jego dotychczasowej twórczości.

Artysta aktywnie uczestniczył w życiu opolskiego środowiska plastycznego. Dużo malował, stale współpracował z opolskim Biurem Wystaw Artystycznych, uczestnicząc w komisjach zakupów. Mimo poważnej choroby przygotował w Opolu, w listopadzie 1981 roku wystawę indywidualną oraz uczestniczył w *Salonie Wiosennym Malarstwa „Opole 82”*. Zgłosił także swoje prace na *Salon Wiosenny Malarstwa „Opole 83”*. Obrazy wystawione już pośmiertnie otrzymały Grand Prix Salonu (nagroda Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Opolu).

Krzysztof Bucki zmarł 5 lutego 1983 roku w Opolu.

Za działalność społeczną i artystyczną został odznaczony Brązowym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz odznakami: „Zasłużony Działacz Kultury”, „Zasłużonemu Opolszczyźnie” i „Za zasługi dla miasta Opola”.

Dorobek twórczy artysty zawiera: 14 wystaw indywidualnych w kraju i za granicą, 23 wystawy zbiorowe w kraju, 9 wystaw zbiorowych za granicą, 18 nagród i wyróżnień na wystawach krajowych, 856 prac z dziedziny malarstwa, grafiki i rysunku.

Wystawy indywidualne

- 1963 *Opole, BWA;*
Brzeg; Racibórz; Zakopane
- 1965 *Opole, Klub Związków Twórczych;*
Racibórz
- 1966 *Zakopane, Galeria Pegaz;*
- 1967 *Kielce, BWA;*
Radom, Towarzystwo Przyjaciół Sztuki
- 1968 *Kielce, Pińczów, Radom, BWA;*
Opole, Klub Związków Twórczych;
Szczecin, Muzeum Ziemi Pomorskiej
- 1969 *Opole, Klub Związków Twórczych;*
Szczecin, BWA
- 1971 *Warszawa, Galeria Kordegarda;*
Katowice, Galeria ZPAP;
Opole, Klub Związków Twórczych
- 1973 *Kraków, Galeria Pryzmat;*
Opole, BWA
- 1974 *Pećs (Węgry) Warszawa, Dom Artysty Plastyka*
- 1975 *Białystok, BWA;*
Warszawa, Politechnika (w ramach Panoramy XXX-lecia PRL)
- 1976 *Opole, Klub Związków Twórczych*
- 1977 *Poczdám, Brandenburg (NRD)*
- 1979 *Szczecin, BWA;*
Pińczów, Muzeum Regionalne
Opole, Klub Pracownika Naukowego Wyższej Szkoły Pedagogicznej
- 1981 *Opole, BWA*

„Mnie zawsze cieszy to piękno smutniejsze. Chyba człowiek ma w sobie coś takiego, jakiś odbiornik, pewną częstotliwość, na którą jest nastawiony, to jest częstotliwość jesieni, tych mgieł jesiennych, tych chłodów, które gdzieś po grzbiecie chodzą; bo słońce jeszcze z przodu człowieka ociepla, a z tyłu czujemy już nadchodzący chłód.”

(K. Bucki)

„Obraz. Jest mi dyktowany z zewnątrz, ja go odbieram i projektuję, maluję tylko wtedy, gdy jest już we mnie dobrze „zadomowiony” i gdy czuję konieczność jego wypowiedzi. Maluję dla ludzi czujących ale czy ich cieszę – nie wiem.” Było to credo artystyczne Krzysztofa Buckiego.

Aktywność twórcza i wystawiennicza przyniosła artyście rozgłos i wysoką ocenę krytyki.

„Sztuka Buckiego uderza swoją wysoką wartością malarską, wyczuciem światła i barwy, wielką subiektywnością kolorystyczną i pewnością roboty, zdradzającą solidne opanowanie rzemiosła”.¹

„Malarstwo Krzysztofa Buckiego brało się nie z pychy, chęci zadziwienia świata, ale z pokory i ukochania tego świata, stron i ludzi sobie najbliższych” - pisał w 1984 roku Edward Pochroń.

„Droga rozwojowa wybrana przez Krzysztofa Buckiego należy na pewno do najtrudniejszych, a jego niechęć do artystycznych „nowinek” wypływa nie z przekory lecz z głęboko osobistych potrzeb i stosunku do otaczającego go świata. Człowiek z jego radością, tragediami, samotnością wynikającą ze skupionej obserwacji swego duchowego wnętrza lub na odwrót – z niedostrzegania niczego poza swoją osobą – jest głównym tematem malarskich kompozycji Buckiego.”

(Jan Szancenbach)

¹ *„Maluję dla ludzi czujących...” : o Krzysztofie Buckim / Katarzyna Kowal-Moik, Czesław Wawrzyniak. - Opole: Instytut Śląski, 1990. - (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)*

„Bardzo ważną rolę pełnił kolor, różnicowany w zależności od klimatu pracy: raz ciężki, nasycony, głęboki, gdzie indziej zwiewny i delikatny, promieniujący własnym blaskiem. Inaczej malował Bucki pejzaż, inaczej kompozycje figuralne, a jeszcze innych środków używał przy tworzeniu obrazów religijnych. Te ostatnie zajmowały szczególne miejsce w ostatnim okresie jego twórczości.”

(Wiesława Wierchowska)

„Pozostawił malarstwo surowe, ale ciepłe łagodnością. Takie jakim był sam.” (...)

„Jego stosunek do świata był potwierdzeniem wiary. Jego malarstwo było wyrazem tej wiary. Nie tematy religijne o tym decydują, choć stanowią one znaczną część jego malarstwa, ale to, jak traktował malarstwo i czym ono było dla niego. Nie było to łatwe zamalowywanie kolejnych płócien, mimo, że przy swoich zdolnościach i doświadczeniu potrafiłby to robić z powodzeniem. Była to udręka szukania „Absolutu”. Mocowanie się, w samotności pracowni, w którym nikt nam nie może pomóc. Zmaganie się z Bogiem, który jest w nas, na podobieństwo zmagania się Jakuba z Aniołem. Zmagania, z którego wychodzi się często okaleczonym ale wzmocnionym równocześnie.”

(Bogumił Buczyński)

„Wiedział, że nie jest takim sobie przeciętnym malarzem, i wiedzieli to jego przyjaciele. Raz nawet dowiedziała się stolica, w 1974 r., kiedy został laureatem nagrody im. Jana Cybisa i urządziła mu dużą wystawę, która była zaskoczeniem i sukcesem jednocześnie. Odszedł za wcześnie, niepotrzebnie, bo każdy człowiek odchodzi za wcześnie. Ale nie odszedł niespełniony. Zostawił kilkaset obrazów, do których będziemy wracać.”

(Tadeusz Nyczek)

Fragmety wypowiedzi przyjaciół i krytyków zawarte w katalogu wystawy pośmiertnej, wydany w 1984 r. w Opolu przez BWA.

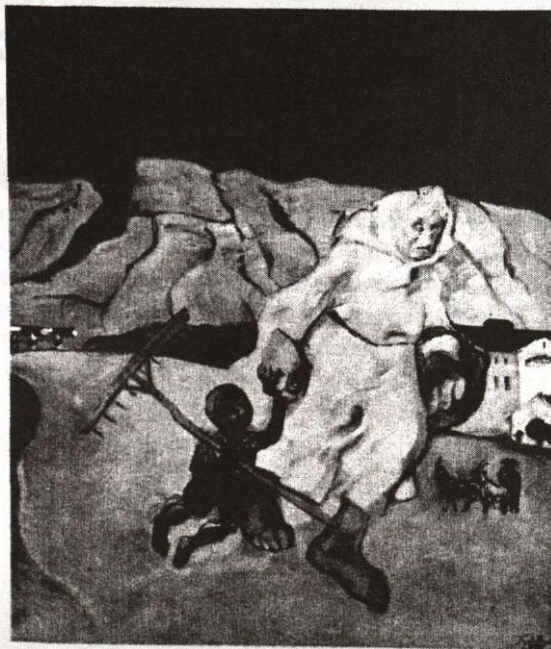
Pejzaże

(do Krzysztofa Buckiego)

*0, żółte jeziora rzepaków: ani wplaw, ani lodzią
przez ten blask bolący i dotkliwy, jak nóż
na oczach! Tu prowadzimy do wodopoju nasze wycieńczone
zachwyty, tutaj – jak ptaki nagle przepłoszone –
podrywają się nasze zmysły zeschnięte
i bezwładne.*

*A one potem w nas świecą jak pozostawione nierozważnie
ogniska. Jeszcze w śnie bowiem wieje od nas
niespokojnym śwędem.*

(Jan Goczoł, z tomiku „Manuskrypt”, 1974)

I. Artykuły w prasie: w wyborze (lata 1980-2000)

1. Czy plastyka ma żądaną moc? / mówi Krzysztof Bucki; rozm. przepr. Henryk Kubicki // *Trybuna Odrzańska*. - 1980 (Wyd. A-B), nr 232, s. 4; Także: *Trybuna Odrzańska* (Wyd. A), nr 121, s. 3
2. Ku światu / mówi Krzysztof Bucki; rozm. przepr. Bolesław Banaś, Witold Nowicki. - II. // *Trybuna Opolska*. - 1981 (Wyd. A-B), nr 241, s. 4
3. Malarstwo Buckiego / Krystyna Zienkiewicz. - II. // *Magazyn Kulturalny*. - 1981, nr 2, s. 38-40
4. Cel naszej podróży : pamięci Krzysztofa Buckiego // *Trybuna Opolska*. - 1983 (Wyd. A-B), nr 32, s. 3
5. Pamięci Krzysztofa Buckiego : [wiersz] / Edward Pochroń // *Trybuna Opolska*. - 1983 (Wyd. A-B), nr 257, s. 1
6. Bucki [Nekr.] / Jan Wilanowski // *Rzeczywistość*. - 1984, nr 28, s. 10
7. Casus Bucki / Andrzej Matynia // *Tu i Teraz*. - 1984, nr 18, s. 13
8. Krzysztof Bucki (1936-1983) / Kazimierz Kowalski // *Kalendarz Opolski*. - 1984, s. 193-196
9. Malarstwo jako wyraz : w pierwszą rocznicę śmierci Krzysztofa Buckiego / Jan Goczoł. - II. // *Trybuna Opolska*. - 1984 (Wyd. A), nr 34, s. 3
10. „Maluję dla ludzi czujących” : (w pierwszą rocznicę śmierci Krzysztofa Buckiego) / Edward Pochroń. - II. // *Trybuna Opolska*. - 1984 (Wyd. A-B), nr 30, s.4
11. Palimpsest : (wspomnienie o Krzysztofie Buckim) / Jan Goczoł - II. // *Opole*. - 1984, nr 2, s. 4-5, 22
12. Realizm metafizyczny Krzysztofa Buckiego [w warszawskiej „Zachęcie”] / M. Prośna // *Argumenty*. - 1984, nr 24, s. 14
13. Retrospektywa Krzysztofa Buckiego / Leszek Michalski. - II. // *Tak i Nie*. - 1984, nr 11, s. 13
14. Sztuka Krzysztofa Buckiego / Krystyna Zienkiewicz. - II. // *Trybuna Opolska*. - 1984 (Wyd. A), nr 51, s. 4
15. W poszukiwaniu Judasza / Kazimierz Rainczak. - II. // *Opole*. - 1984, nr 5, s. 10-13
16. Wspomnienie o artyście / Tadeusz Nyczek // *Trybuna Opolska*. - 1984 (Wyd. A-B), nr 32, s.6
17. Krzysztof Bucki (1936-1983) / Danuta Nowicka // *Opole*. - 1991, nr 1/2, s. 54

18. Było i minęło / Kazimierz Kowalski // *Kwartalnik Opolski*. - 1993, nr 3, s. 123-141
19. Czas Krzysztofa / Janina Hajduk-Nijakowska. - Il. // *Trybuna Opolska*. - 1993, nr 37, s. 8
20. Prywatna impreza : pierwsze prezentacje pro memoria Krzysztofa Buckiego / Danuta Nowicka // *Nowa Trybuna Opolska*. - 1994, nr 44, s. 3
21. Poeta prowincji / Józef Szczupał. - Il. // *Nowa Trybuna Opolska*. - 1995, nr 187, s. 10
22. Dwaj artyści / Maciej Borkowski. - (Spacerkiem po dawnym Opolu) // *Gazeta Wyborcza*. - 2000, nr 176, dod. *Gazeta w Opolu*, nr 179, s. 4

II. Pozycje zwarte

1. Polaków portret własny / red. Marek Rostworowski. - Warszawa: „Arkady”, 1983
2. Kto jest kim w Polsce 1984: informator biograficzny / red. Lidia Becela [i in.]. - Wyd 1. - Warszawa: „Interpress”, 1984
3. Krzysztof Bucki: 1936-1983 / (komisarze wystawy) Jerzy Beski; Ryszard Kowal. - Opole: Biuro Wystaw Artystycznych, 1984
4. Życie i twórczość Krzysztofa Buckiego: maszynopis: praca magisterska / Katarzyna Kowal.-Opole: Wyż. Szk. Pedagog. Instytut Pedagogiki, 1985
Promotor: dr Czesław Wawrzyniak
5. Oddajmy im cześć : sylwetki ludzi zasłużonych dla Śląska Opolskiego/ red. Michał Lis, Stefan Ziarko. - Opole: Woj. Ośr. Inf. Nauk. Tech. Ekon. 1985
6. „Maluję dla ludzi czujących...” : o Krzysztofie Buckim / Katarzyna Kowal-Moik, Czesław Wawrzyniak.-Opole, Wydaw. Inst. Śląski, 1990. - (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)
7. Pamiętnik opolski / Kazimierz Kowalski. - Opole: Miejska Oficyna Wydawnicza, 1997
8. Głowy opolskie / Adam Wierciński; oprac. graf. Bolesław Polnar. - Opole: Miejska Oficyna Wydawnicza, 1999

Niedziela

Aleksandra Paniewska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Czasopisma literackie w Internecie

(wybór)

Oferta wydawców proponujących tradycyjne czasopisma (w formie papierowej) wzbogaciła się w ostatnich latach o prasę dostępną poprzez sieć www. Są to bądź sieciowe wersje drukowanej prasy, bądź stricte komputerowe, tworzone tylko dla użytkowników Internetu, wydania.

Poniższe zestawienie jest próbą prezentacji dostępnych aktualnie w sieci czasopism podejmujących tematykę literacką. Tytuły omawiane są w kolejności alfabetycznej i obok krótkich informacji na temat zawartości czasopisma każdorazowo podano jego adres internetowy.

Więcej informacji znaleźć można w Katalogu Czasopism Kulturalnych pod adresem:

<http://katalog.batory.org.pl>

Akant

Wydawany w Bydgoszczy ogólnopolski miesięcznik literacki ma swoją wersję internetową. Publikuje poezję, prozę, artykuły polemiczne i recenzje. Skierowany jest do szerokiego kręgu odbiorców, nie tylko do osób profesjonalnie zajmujących się literaturą.

www.akant.telvinet.pl

Almanach 2000

Kwartalnik adresowany do wszystkich, którzy chcieliby opublikować swoje próby literackie i dziennikarskie. Nie stawia żadnych ograniczeń, jeśli chodzi o formę prac. Strony zawierają: spis treści, notki o autorach (sporządzane przez nich samych).

www.kki.net.pl/~almanach

Arytmia

Internetowe pismo literacko-artystyczne wydawane przez Stowarzyszenie Kulturalne Paryż. Od jesieni ubiegłego roku ukazuje się jako kwartalnik. Nie ma jeszcze wypracowanej formuły, ale znaleźć w nim można wiersze, prozę, fotografię, grafikę, muzykę młodych i najmłodszych autorów z całej Polski.

<http://arytmia.art.pl>

Desperat

Nieregularnie ukazująca się gazetka studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (wyłącznie w wersji internetowej). Zawiera teksty o bardzo zróżnicowanym charakterze: od lekkich felietonów, wypowiedzi studentów na temat obejrzanych filmów, spektakli teatralnych, do przyczynków i szkiców naukowych. Sporo miejsca zajmują prezentacje literackie, zwłaszcza zestawy wierszy.

www.koneser.pl/desperat

Fa art

Kwartalnik i Miesięcznik Literacki. Kwartalnik powstał w 1988 r. założony przez studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ogólnopolski periodyk prezentuje poezję i prozę głównie młodych autorów (rocznik sześćdziesiąty i siedemdziesiąty), posiada również rozbudowany blok recenzji. Kwartalnik jest także wydawcą kilku pozycji książkowych. W miesięczniku natomiast można znaleźć recenzje książek, felietony, omówienia artykułów z czasopism literackich, informacje o konkursach literackich.

www.Fa_art.@free.art.pl

Framzeta

Dwumiesięcznik internetowy poświęcony fantastyce. Ukazuje się od początku 1999 r. Pismo publikuje opowiadania, krótkie formy literackie, publicystykę, wywiady z pisarzami, recenzje książek, filmów i gier komputerowych o tematyce fantastycznej. Można tu znaleźć też komiksy, galerię rysunków oraz informacje o interesujących stronach www.

<http://framzeta.art.pl>

Fronda

Pismo literackie. Można tu znaleźć obok spisów treści wybrane utwory i teksty literackie. Strony oferują dostęp do czterech numerów (w tym trzech archiwalnych).

www.webfabrika.com.pl/fronda

Kursyw@

Magazyn literacki, zapowiadany jest jako dwumiesięcznik. Każdy numer ma temat główny (i tak np. temat przewodni nr 1/2001 to „Bóg, honor, Ojczyzna”). Prezentuje głównie poezję i prozę, ale także krytykę literacką. Podaje informacje o autorach, linki do innych adresów, informacje o konkursach literackich. Można również korzystać z numerów archiwalnych.

<http://free.art.pl/kursywa>

Latarnik

Jak reklamują się autorzy „Latarnik” to „pierwszy w Polsce internetowy tygodnik recenzyjny”. Omawiane są w nim najciekawsze nowości książkowe z dziedziny literatury, eseistyki oraz tytuły popularnonaukowe. Każdy kolejny numer czasopisma ukazuje się w poniedziałek.

Nowe recenzje znaleźć można w dziale *Ostatnio przeczytane*. *Poprzednio przeczytane* to recenzje z numerów archiwalnych, których wyszukiwanie ułatwiają odsyłacze. Oprócz recenzji pojedynczych książek tygodnik prezentuje też analizy i eseje.

www.latarnik.pl

Literatura na Świecie

Czasopismo prezentujące przekłady z literatur obcych. Zawiera obok spisów treści ułatwiających wyszukiwanie noty o autorach (w leksykonie zgromadzone wszystkie noty biograficzne i bibliograficzne o zagranicznych autorach opublikowanych w piśmie od 1997 r., czyli obecnie już 221 nazwisk), omówienie zeszytów archiwalnych i bieżących, warunki prenumeraty, informacje o książkowych publikacjach.

www.ins.art.pl

Magazyn Esensja

Miesięcznik, w kręgu zainteresowań którego jest przede wszystkim literatura, ale także film, nauka, komputery. Główne działy czasopisma to: Opowiadania, Miniatury literackie, Poezja, Komiks, Film, Książka, Granice nauki, SForum, Wywiad numeru, Gry komputerowe, W sieci.

www.esensja.pl

Magazyn Literacki

Czasopismo poświęcone literaturze. Oferuje swoim czytelnikom: Artykuły, Wywiady, Prezentacje. Działy Artykuły i Prezentacje są obecnie niedostępne (w przebudowie), można natomiast przeczytać Wywiady (w ostatnim numerze m.in. z S.Lemem, P.Coelho, Cz.Miłozsem, H.Krall, ks. J. Twardowskim). Czasopismo oferuje także dostęp do Księgarni, gdzie obok nowości jest także tania książka.

www.wyzwania.org.pl/magazyn

Magazyn Literacki Online

Czasopismo ukazujące się od 1996 r. zajmuje się głównie współczesną prozą. Zawiera wywiady z pisarzami, księgarzami, felietony.

www.mt.com.pl

Nowa Próba

Wydawane przez Instytut Filologii Polskiej UMCS, redagowane przez jego studentów pismo wychodzi od 1997 r. Dotychczas ukazały się dwa numery (trzeci jest w przygotowaniu). Prezentuje poezję młodych autorów.

<http://ramzes.umcs.lublin.pl/~próba>

Odra

Miesięcznik społeczno kulturalny. Obecnie strona jest niedostępna (w przebudowie).

www.odra.art.pl

Pro Arte

Kwartalnik studentów poznańskiej polonistyki oraz Akademii Sztuk Pięknych. Pismo powstało w 1996 r. i adresowane jest głównie do młodych ludzi szukających własnej drogi w życiu. Obok tekstów literackich (poezja, proza, dramaty) publikuje też manifesty, wystąpienia filozoficzne, próby krytyczno-literackie i reportaże młodych. Obecnie autorzy przyjęli zasadę przemienności numerów: profilowanych tematycznie i magazynowych. Zasięg czasopisma jest ogólnopolski.

www.amu.edu.pl/amu/filologia/proarte.html

Prowincje Literackie

Czasopismo prezentujące felietony, wiersze, eseje, krytykę literacką oraz autorytety (wywiady ze znanymi ludźmi, w ostatnim numerze z L.Kołąkowskim).

<http://free.polbox.pl/t/tatak/PROLIT.HTML>

Próba Atmosfery Bis

Kwartalnik klubu poetyckiego pod nazwą „To był naprawdę fascynujący wieczór” działającego w Warszawie, a skupiającego głównie studentów i uczniów szkół średnich. Czasopismo ukazuje się od 1993 r. Znaleźć w nim można poezję, felietony, krytykę literacką oraz informacje o młodych autorach.

<http://zls.mimuw.edu.pl/~alx/PAbis.html>

Rita Baum

Redakcję pisma tworzą członkowie grupy poetyckiej o tej samej nazwie. Na stronach pisma znajdują się artykuły dotyczące historii sztuki, estetyki, filozofii Wschodu, socjologii, wywiady z poetami i prozaikami, prezentacje poezji polskiej i obcej. Ukazuje się nieregularnie.

<http://terra.pl/ritbaum>

Undergrunt

Ukazujące się nieregularnie czasopismo poświęcone poezji i prozie. Zawiera także szkice, felietony, galerię oraz informacje o autorach.

www.undergrunt.olnet.pl

ŻARTY Z PÓLEK ŻARTY Z PÓLEK ŻAR

Przyjaciel zwierza się przyjacielowi:

- Najszczęśliwsze godziny swego życia zawdzięczam bibliotece...*
- Tak często z niej korzystasz ?*
- Ja nie, ale moja żona.*

Ewa Ledwoń

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Adaptacje filmowe dzieł literackich (wybór)

Literatura polska na ekranie : 100 adaptacji filmowych / Krzysztof Masłoń // *Magazyn Literacki*. - 2001, nr 2, s. 40-45

(metryczki 100 wybranych adaptacji lit.pol. w układzie alfabetycznym tytułów)

Ogniem i mieczem

1. Bankowa inwestycja / Jolanta Skowrońska // *Wprost*. - 1999, nr 5, s. 90-92
2. Bar wzięty ! / Jerzy Hoffman ; rozm. Zdzisław Pietrasik // *Polityka*. - 1997, nr 12, s. 50, 52-53
3. Czuję, że robię ! / Sławomir Mizerski // *Polityka*. - 1997, nr 47, s. 116-120
4. Ogniem i mieczem / Roman Osica, Bartosz Michalak. - Il. // *Kino*. - 1998, nr 2, s. 33-36
5. „Ogniem i mieczem” – między historią a artystyczną wizją przyszłości // *Życie i Myśl*. - 1999, nr 2, s. 65-76
6. Prawda kresów / Władysław A.Serczyk // *Polityka*. - 1999, nr 6, s. 72, 74-75

Pan Tadeusz

1. Czar, co łby podchmiela / Kazimiera Szczuka. - Il. // *Film*. - 1999, nr 10, s. 40-41
2. Horror w Zaścianku / Zdzisław Pietrasik. - Il. // *Polityka*. - 1999, nr 43, s. 17-18
3. Pan Tadeusz pana Wajdy : z Andrzejem Wajdą / rozm. Paweł Goźliński. - Il. // *Gazeta Wyborcza*. - 1999, dod. Magazyn, nr 13, s. 10-19
4. Pan Tadeusz – problemy z adaptacją / Grażyna Stachówna. - Il. // *Dekada Literacka*. - 1999, nr 11/12, s. 22-23
5. Radość i melancholia „Pana Tadeusza” : rozmowa z Andrzejem Wajdą / rozm. Tadeusz Lubelski. - Il. // *Kino*. - 1999, nr 11, s. 26-31
6. Reanimowanie „Pana Tadeusza” / Wiesław Kot. - Il. // *Wprost*. - 1999, nr 43, s. 100-104

Przedwiośnie

1. Baryka jak James Bond : z Filipem Bajonem / rozm. Małgorzata Sadowska // *Film.* - 2000, nr 12, s. 40
2. Cierpienia młodego Baryki : z Filipem Bajonem / rozm. Krzysztof Masłoń. - II. // *Rzeczpospolita.* - 2001, nr 41, s. A7
3. Macieź wy odwagę Lenina ? : rozmowa z Filipem Bajonem, reżyserem filmu „Przedwiośnie” / rozm. Zdzisław Pietrasik. - II. // *Polityka.* - 2000, nr 31, s. 44-46
4. O chłopaku z Baku / Małgorzata Sadowska. - II. // *Film.* - 2000, nr 12, s. 32-39
5. Ostatnie wspomnienie Baryki / Marzenna Krupka. - II. // *Nowe Państwo.* - 2000, nr 46, s. 41-43
6. Po stronie buntu : z Filipem Bajonem / rozm. Ula Mazur. - II. // *Kino.* - 2000, nr 6, s. 4-5

W pustyni i w puszczy

1. Człowiek z Afryki : z Gavinem Hoodem, reżyserem filmu „W pustyni i w puszczy” / rozm. Iwona Cegiełkówna i Rafał Janc. - II. // *Kino.* - 2001, nr 3, s. 28-31
2. Inna pustynia, inna puszcza / Bogdan Sobieszek. - II. // *Film.* - 2000, nr 12, s. 102-107
3. Przepraszam, kto to nakręci ? : „W pustyni i w puszczy” / Sławomir Mizerski. - II. // *Polityka.* - 2000, nr 46, s. 54-57
4. 300 mil do domu / (BOS.). - II. // *Film.* - 2001, nr 3, s. 30-33

Quo vadis ?

1. Dokąd idziesz człowieku ? / mówi Jerzy Kawalerowicz ; rozm. Stanisław Zawisłański. - Portr. // *Film.* - 2000, nr 5, s. 102-103
2. Dziedzictwo po Neronie ? : dokąd zmierza Kawalerowicz, ekranizując „Quo vadis”? / Zygmunt Kałużyński // *Polityka.* - 2000, nr 17, s. 24-26
3. Krzyże w ogniu : Quo vadis – superprodukcja / Barbara Hollender. - II. // *Rzeczpospolita.* - 2000, dod. Magazyn, nr 21, s. 4-7
(Obsada, scenografia, kostiumy, charakteryzacja)
4. Łacińska muza / mówi Jerzy Kawalerowicz ; rozm. Krzysztof Masłoń. - II. // *Rzeczpospolita.* - 2000, nr 303, s. D1, D3
5. Ogień na Zatybrzu : na planie filmu „Quo vadis” / Edward Kabierz. - II. // *Gość*

Niedzielnym. - 2000, nr 41, s. 12-13

6. Wojna Światów / Małgorzata Sadowska. - Il. // *Film*. - 2000, nr 7, s. 30-43
(relacja z planu filmowego w Tunezji)

Wiedźmin

1. Jedynie słuszny wizerunek Wiedźmina : niespodziewana kłótnia o obsadę pierwszego polskiego filmu fantasy / Marek Oramus. - Il. // *Polityka*. - 2000, nr 36, s. 52-54
2. Nie będzie rozchłastywania mieczem na pół / mówi Michał Szczębiec ; rozm. Izabela Szolc. - Il. // *Machina*. - 2001, nr 1, s. 38
3. Niestraszny zabójca potworów / Małgorzata Sadowska. - Il. // *Film*. - 2001, nr 1, s. 86-91

Aleksandra Paniewska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

W kręgu kultury. Nasi goście.

DOROTA TERAKOWSKA*

O autorce

Dorota Terakowska urodziła się 30 sierpnia 1938 r. O swoim pochodzeniu sama pisze: „Moje korzenie: bardzo krakowskie. Typowa mieszczańska rodzina, zamieszkała przez długie lata w centrum, na ulicy Gołębiej. [...] Ojciec prowadził wytwórnię wyrobów ze srebra i kości słoniowej, a mama [...] była najciekawszą osobą w rodzinie”.¹

Ukończyła studia z zakresu socjologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Była dziennikarką „Gazety Krakowskiej” i „Przekroju”. W stanie wojennym oba tytuły zrezygnowały ze współpracy z autorką za „sprzyjanie Solidarności i niezgodę na stan wojenny”. By zarobić na życie zajęła się robieniem swetrów na drutach: „Wkrótce okazało się, że mam do tego duży talent i zarabiam dość przyzwoicie”.²

O sobie autorka mówi: „Jestem straszna dla strasznych, Normalna dla normalnych. Sympatyczna dla tych, których lubię. Naprzemiennie bywam pisarką to znów gospodynią domową. [...] Uwielbiam to, co mroczne, także w muzyce – trójka moich ulubionych kompozytorów to Wagner, Brueckner, Mahler. Nie lubię zadzierzystej fantazji, wolę mózgowy wygibasy...”³

O swoim życiu prywatnym natomiast: „Mam męża. Jestem bardzo z niego zadowolona. On ze mnie też. [...] Nie znoszę piec, gotować, sprzątać. Wolę się ułożyć w moim własnym wysypisku śmieci z książką w rękę i poczytać. Jedną z moich córek jest dziennikarką drugą reżyserem. W domu są jeszcze dwa koty, pies i ja.”⁴

O niórczości

Jako pisarka debiutowała Dorota Terakowska dość późno – w latach osiemdziesiątych. Pierwszą książkę, „Babci Brygidy szalona podróż po Krakowie” napisała, jak sama mówi, by uciec od dziennikarstwa.

Jej książki to głównie baśnie. „Baśń bowiem to gatunek stary jak świat i właśnie dlatego najpełniej ten świat odzwierciedla. Pisząc baśń można sięgać nie tylko do korzeni [narodowych], do wszystkich religii i wierzeń, wszelkich legend i mitów, do historii i tradycji. [...] W baśni nie ma żadnych granic.

WSZYSTKO może się zdarzyć i na każdy sposób. Tylko w baśni niemożliwe staje się możliwym.”³ „To nie przypadek, że bohaterem moich baśni jest dziecko. Tylko ono może wygrać ze złem, zmieniając przy okazji świat. To nie przypadek, że owo dziecko bywa na ogół odmieńcem. Bez odmieńców nasz świat stałby w miejscu. Piszę w tolkienowskiej konwencji, gdyż tego typu baśnie lubią czytać nie tylko dzieci”.

Pierwsza powieść „**Władca Lewawu**” ukazała się w 1989 r. Tytułowy Lewaw to odwrócony Wawel, ponieważ opowieść rozgrywa się w Krakowie zniewolonym przez absolutnego, choć niewidocznego tyrana. Główny bohater – trzynastoletni Bartek przez smoczą jamę przenika do tajemniczego świata Wokarku.

W 1991 r. ukazała się „**Córka czarownicy**”, książka pełna magii i tajemniczości. Fabuła została

oparta na motywie realnej i symbolicznej wędrowki osieroconej i wychowywanej przez czarownice przyszłej władczyni kraju. Wędrowka – do tronu i do samej siebie – jest pełna niebezpieczeństw, ponieważ krajem rządzą okrutni Najeźdźcy, a przyszła królowa ma go od nich wyzwolić.

W 1995 r. wydano po raz pierwszy książkę „**W krainie Kota**”. Jej głównymi bohaterami są Ewa, jej trzymiesięczny syn i kot. Kot wprowadza Ewę i jej dziecko w świat Tarota, gdzie dostają się do niewoli królowej. W Krainie Tarota Ewa rozwiązuje zagadkę swej przeszłości: odkrywa, że także ona stamtąd pochodzi: jest córką władcy królestwa miecza.

W wydanym w 1995 r. „**Lustrze Pana Grymsa**” trzynastoletnia rudowłosa Agata przechodzi przez lustro niczym Alicja z krainy czarów dostając się na planetę, która wyróżnia się nieobecnością koloru czerwonego. Ratując planetę – przez metaforyczne podzielenie się z nią własną krwią – sama osiąga dojrze-

łość.

W „**Samotności Bogów**” głównemu bohaterowi przyszło żyć w trakcie wielkiej Zmiany. Jon wysłany w przeszłość przez granitowy posąg zza rzeki uosabiający moc Światowida ma za zadanie powstrzymać zmiany. Nie jest jednak posłusznym narzędziem, przeciwstawia się roli, jaką przypisał mu odchodzący, plemienny bóg.

Wydana w 1999 r. książka „**Tam, gdzie spadają Anioły**” mówi o nierozzerwalnym związku dobra i zła, światła i ciemności. Mała Ewa jest świadkiem walki anioła z wielkim czarnym ptakiem. Okaleczony anioł spada na ziemię, gdzie przemienia się w półczłowieka. Anioł był stróżem małej Ewy, która odtąd, wydana na pastwę złych sił, ulega serii nieszczęśliwych wypadków.

Najnowsza książka autorki nosi prowokujący tytuł „**Poczwarzka**” i opowiada o dziecku z zespołem Downa oraz o jego wewnętrznym świecie. Za twórczość dla dzieci Dorota Terakowska otrzymała wiele prestiżowych nagród, m.in. trzykrotnie przyznano jej nagrodę „Książka Roku” (nagroda Polskiej Sekcji IBBY) za „Córkę czarownic” w 1992 r., „Samotność Bogów” w 1998 r. i „Tam, gdzie spadają Anioły” w 1999 r.; Małego Donga (nagrodę dzieci w konkursie na „Bestseller Roku”) w 1995 r. za „Lustro pana Grymsa”; „Córka czarownic” wpisana została na Międzynarodową Listę Honorową im H.Ch.Andersena; „Władca Lewawu” (lektura szkolna) znalazł się wśród Złotej Dziesiątki najlepszych książek dla dzieci lat 80-tych. D. Terakowska jest także autorką książek dla dorosłych; „Guma do żucia” oraz „Próba generalna”.

O spotkaniach autorskich

Dorota Terakowska gościła na Opolszczyźnie trzykrotnie: w 1995 r., 1999 r. i 2001 r. Spotkała się z młodymi czytelnikami w bibliotekach Opola, Kędzierzyna – Kozła, Lesnicy, Zdzieszowic, Krapkowic i Komprachcic

Przypisy:

* autorka ma własną stronę internetową redagowaną przez nią samą
www.terakowska.art.pl

1. Tamże, A tak się dobrze zapowiadała... [tytuł dzieła]
2. Tamże
3. Tamże
4. Guliwer 1995, nr 6 s. 22
5. Guliwer 1998, nr 2 s.23-24
6. Nowe Książki 1996, nr 6 s. 8

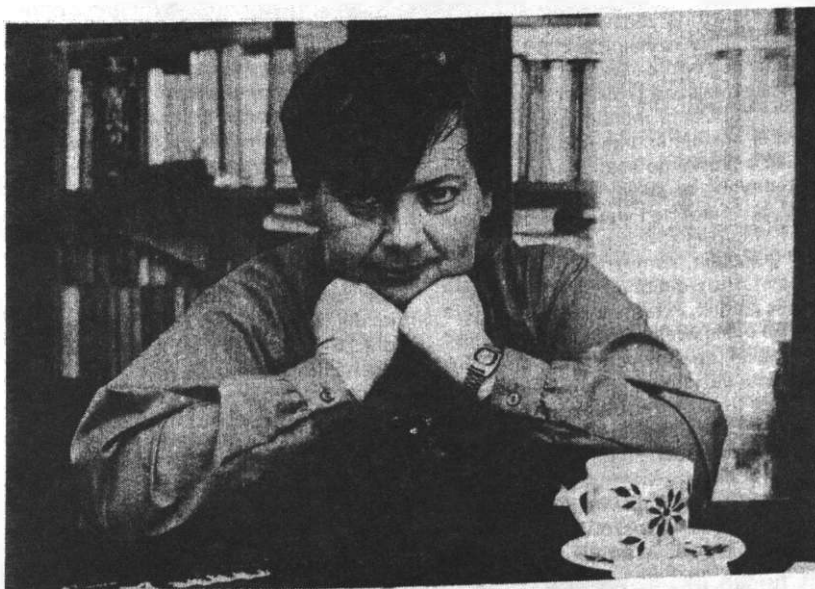
EWA NOWACKA

O autorce

Ewa Nowacka urodziła się 17 grudnia 1934 r. w Chorzowie. Ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Warszawskim. Przez krótki czas (w latach 1958–1962) pracowała jako nauczycielka. Przez wiele lat była redaktorem w radiu, ma na swoim koncie ogromną liczbę słuchowisk, montaży, dyskusji literackich i innych audycji o najróżniejszych formach. Współpracuje z wieloma pismami zajmującymi się książką (m.in. Guliwer, Nowe Książki) Obecnie mieszka w Warszawie.

O twórczości

„Gdyby mierzyć rozległość zainteresowań pisarskich Ewy Nowackiej dystansem historii, która zostaje przywołana na kartach jej książek, trzeba by posłużyć się miarą już nie wieków, lecz tysiącleci. Dzieje starożytnych Sumerów i Egipcjan, obraz starożytnych Indii, Asyrii, Rzymu – są jej, zdawać by się mogło, równie bliskie, jak współczesność, ta najbliższa, dająca się zidentyfikować dzie-

Ewa Nowacka

ki najprostszym sygnałom – wzmianka o tym, czym teraz żyje świat. Starożytność i współczesność – to dwa bieguny określające jej pisarstwo. Dorosli i młodzież – to dwa kręgi adresatów, do których Ewa Nowacka się zwraca.”

Nie sposób jest w tym miejscu wymienić wszystkich książek autorstwa Ewy Nowackiej. Zacytujmy więc rekomendację samej autorki, będącą odpowiedzią na dość prowokacyjnie postawione pytanie: Jakie, Pani zdaniem, książki sygnowane nazwiskiem: Ewa Nowacka zdecydowały o tym, że jest Pani pisarką znaną i uznaną? ²

„... myślę, że napisałam kilka książek, których nie muszę się wstydzić. Które sama lubię i które polubili inni (poświadczając tę sympatię także nagrodami, tłumaczeniami). Przypomnę tu takie współczesne powieści psychologiczno-obyczajowe, jak „Dzień, noc i pora niczyja”, „Kilka miesięcy, całe życie”, „Słońce w kałuży”. Również „Może nie, może tak” – to taka smarkata love story łącząca czas obecny z ... mitami egejskimi. A skoro o starożytności mowa – sądzę, że nie pozbawiony wartości poznawczo – artystycznych jest mój „cykl wielkich rzek” (Eufrat, Tygrys, Nil, Ganges), czyli historyczne powieści: „Szubad żąda ofiary”, „Śliczna Tamid”, „Ursa z krainy Urartu” i „Biały koń bogów”. Dodałabym do tego rodzime dzieje, a więc „Małgosia contra Małgosia” oraz „Szare i złote” – laureatką konkursu Naszej Księgarni; dorzuciłabym garść opowiadań rozsianych w młodzieżowych czasopismach, w rozmaitych niegdysiejszych seriach (np. „Ważne sprawy dziewcząt i chłopców”) i jeszcze pamiętałabym o szczególnie mi bliskiej „Marii z tamtych lat”...”

0 spotkaniach autorskich

Z czytelnikami bibliotek w naszym województwie Ewa Nowacka spotyka się od 1995 r. W ponad 20 bibliotekach dzieci i młodzież mogły posłuchać opowieści o pisaniu, historii i współczesności ze swadą i ciekawie przedstawionych.

Przypisy:

1. Nowe Książki 1977 nr 1 s.4 [okładka]
2. Guliwer 1993 nr 6 s.13 - 14
3. Tamże

JOANNA KULMOWA

O autorce

Joanna Kulmowa urodziła się 25 marca 1928 r. w Łodzi w rodzinie inteligentnej. Dzieciństwo spędziła w Łodzi, skąd po wybuchu II wojny światowej została wraz z rodziną wysiedlona w 1939 r. Mieszkała w Warszawie, Milanówku, a po upadku powstania warszawskiego w Podkowie Leśnej. Po wojnie wróciła do Łodzi i kontynuowała naukę; rozpoczęła studia na Uniwersytecie Łódzkim (historia sztuki), a po roku przeniosła się do Państwowej Wyższej Szkoły Aktorskiej. Już w trakcie studiów pracowała jako aktorka i asystentka reżysera

w Teatrze Powszechnym w Łodzi. W roku 1953 przeniosła się do Warszawy, gdzie studiowała na PWST. Pracowała w Teatrze Współczesnym i Narodowym, teatrach Poznania, Koszalina, Gdańska. Ponad 40 lat mieszka z mężem w Małych Strumianach pod Stargardem Szczecińskim na skraju Puszczy Goleniowskiej, a od niedawna mieszka w Warszawie.

O twórczości

Za debiut Joanny Kulmowej uważa się poemat „Notatnik

zakopiański” opublikowany w 1954 r. W czasopiśmie literackich (m.in. „Życiu Literackim”, „Tygodniku Kulturalnym”, „Spojrzeniach”) drukowała autorka wiersze i poematy, wydała kilka tomików poetyckich, z czego najnowszy to „Ciulanie siebie” – nostalgiczna opowieść o ludziach znanych i nieznanach. Równoległe z poezją dla dorosłych pisała wiersze dla najmłodszych. Pierwsze publikowane były w „Płomyczku” (od 1954 r.) oraz od 1959 r. w „Płomyku” i „Świerszczyku”.

„Twórczość dla dzieci zajmuje 1/6 mojej działalności literackiej. Dla mnie nie ma dwóch literatur. Literatura jest jedna i poezja jest jedna. Wszystko zależy od tego, w jakim nastroju jest piszący. Jeżeli jest przygnębiony, rozdrażniony, to pisze tak, że wychodzi z tego poezja dorosła, ale jeżeli jest pełen radości, pełen światła, to jest to poezja pełna dziecięcości, poezja nadająca się dla dzieci”.¹

Tych tomików napisanych dla młodego odbiorcy jest zdecydowanie więcej. Wymieńmy tu tylko kilka tytułów: „Serce jak złoty gołąb”, „Bajki skrzydlate”, „Zagubione światełko”, „Kto?”, „Różne rzeczy Hilarego”, „Zimowe słowiki”, „Rzeczy niepotrzebne”, „Zasypianki” czy najnowszy „Wybór wierszy dla dzieci” wydany w 2000 r. przez „Siedmioróg”.

Joanna Kulmowa jest także autorką przekładów piosenek do filmów Disneya.

O spotkaniach autorskich

Joanna Kulmowa pierwsze spotkania w bibliotekach publicznych naszego województwa odbyła w 1998 r. Odwiedziła nas również w latach 1999, 2000 i 2001 r. Przez ten okres autorka spotkała się z czytelnikami w 22 placówkach.

Przypisy:

1. Guliwer 1993, nr 1 s.16

Maria Jonderko

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi

„Moja mała Ojczyzna” – konkurs historyczny

„Każda miejscowość ma swoją historię, dłuższą lub krótszą, spisaną lub opowiedzianą tylko. Przekaz niesie, że i my mieliśmy kronikę spisaną, ale jest gdzieś ukryta – prawdą jest czy tylko życzeniem, Dlatego pomyślano, ratujmy, co się jeszcze da uratować i spiszmy, co jest i co ludzie jeszcze pamiętają. Jest już pora ostatnia, bo ci, którzy mogą nam najwięcej przekazać, odchodzą od nas na zawsze.”

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi ogłosiła 15 grudnia 2000 r. konkurs pt. „Moja Mała Ojczyzna”. Konkurs adresowany był do uczniów szkoły podstawowej czytelników naszej biblioteki. Uczestnicy mieli za zadanie wykonać w dowolnej technice album prezentujący w sposób wieloaspektowy gminę Reńska Wieś. Zależało nam na tym, by dzieci i młodzież zapoznały się z historią naszej miejscowości, dawnymi obyczajami, tradycjami, gwarą naszego regionu, by poprzez znajomość przeszłości i terażniejszości identyfikowały się z ze swoją „małą Ojczyzną”.

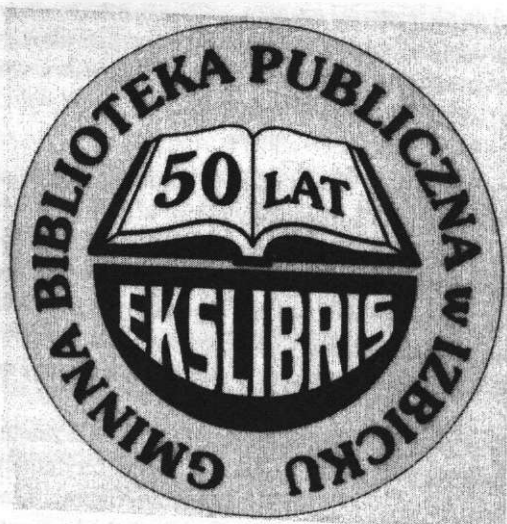
Konkurs miał być otwarty do 31.01.2001 r., jednak ze względu na duże zainteresowanie musieliśmy przedłużyć czas jego trwania do 15 lutego. Czytelnicy złożyli 21, niejednokrotnie prawdziwie profesjonalnie, wykonanych prac, a zainteresowanie historią udzieliło się także rodzicom i dziadkom młodych uczestników, bowiem prace niejednokrotnie ilustrowane były zdjęciami z rodzinnych albumów. Większość dzieci posiłkowało się opracowaniem Magdaleny Janik i Joanny Goli (stąd również pochodzi nasze motto) – mieszkank Reńskiej Wsi, które na podstawie przekazów ustnych i materiałów źródłowych stworzyły prawdziwą skarbnicę wiedzy o gminie. Obok jednak faktów historycznych w pracach dzieci znalazły się swobodne opowieści o rodzimych obrzędach i legendach (częstokroć pisane gwara), niejednokrotnie i przepisy kulinarne, zaczerpnięte ze śląskiej kuchni, śląskie dowcipy, wycinki prasowe dotyczące ważnych wydarzeń na terenie gminy. Archiwalne i współczesne (wykonane w Izbie Tradycji) zdjęcia prezentowały dawne stroje, narzędzia, sprzęt domowy.

Ocenę otrzymanych prac przeprowadziliśmy w dwóch grupach wiekowych: 11 – 12 lat oraz 13 – 14 lat. Laureaci otrzymają nagrody i wyróżnienia, które wręczymy na uroczystym apelu (nasza biblioteka mieści się na terenie szkoły), dokonując jednocześnie podsumowania konkursu. Wystawę albumów prezentujemy obecnie w Bibliotece.

Teresa Salbierz

Kierownik Referatu ds. Bibliotek

Historia Gminnej Biblioteki Publicznej w Izbicku

Początki działalności biblioteki sięgają roku 1949, krótko po wyzwoleniu rozpoczęto organizowanie biblioteki. Ostatecznie biblioteka zarejestrowana została 21 lutego 1950 roku.

W dniu rejestracji pełna nazwa biblioteki brzmiała: Gminna Biblioteka Publiczna w Izbicku. Właścicielem był Zarząd Gminy – jako instytucja utrzymująca bibliotekę. Biblioteka w Izbicku powstała z inicjatywy Kuratorium Szkolnego i wizytatora województwa katowickiego Jana

Skorupy, pierwszego kierownika Biblioteki w Strzelcach Opolskich Bernarda Paprotnego oraz miejscowych władz.

Pierwszym bibliotekarzem został Pan Władysław Pawlik, który był nauczycielem i kierownikiem Szkół roślniczych w Otmicach. W bibliotece pracował do roku 1970. Przez kolejne lata biblioteką kierowała Pani Elżbieta Kapica. Od 1978 roku do dnia dzisiejszego Teresa Salbierz, która z bibliotekarstwem związana jest od 22 lat.

Biblioteka w dniu rejestracji posiadała księgozbiór o liczbie 1026 woluminów oraz zarejestrowanych 256 czytelników. Duże trudności napotkano podczas organizowania lokalu dla biblioteki. Ze względu na brak pomieszczeń bibliotekę umieszczono w lokalu jednoizbowym w Zarządzie Gminy. W latach 1951-1952 biblioteka przeniesiona została do budynku administracyjnego przez Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1966 roku bibliotekę przeniesiono do Świątlicy Straży Pożarnej, tam biblioteka mieściła się przez dwa lata. Kiedy w roku 1970 dokonano kolejnej modernizacji Gminnego Ośrodka Kultury,

w wyniku starań kierownictwa biblioteki oraz przy wsparciu instruktorki, Pani Alfredy Wilczek (obecnej dyrektorki MiGBP w Strzelcach Opolskich), biblioteka otrzymała lokal o metrażu 36 m².

Na przestrzeni lat 1950-2000 biblioteka zmieniała swoją siedzibę pięć razy. Modernizacji uległo również wyposażenie biblioteki; w bieżącym roku biblioteka została wymalowana, zakupiono nowe stoły i krzesła, zamontowano nowe oświetlenie.

Podwaliną księgozbioru GBP w Izbicku stały się książki dostarczane przez Inspektora Oświaty w Strzelcach Opolskich, ludność napływową ze Wschodu oraz Bibliotekę Powiatową w Strzelcach Opolskich.

Gmina Izbicko liczy 10 sołectw. Są to miejscowości o zróżnicowanej liczbie mieszkańców. Na tym terenie działają: GBP Izbicko, Filia GBP w Boryczy i Filia GBP w Siedlcu.

Kwestia zaopatrzenia bibliotek w książkę polską w okresie organizacji bibliotek wymagała wiele inicjatywy ze strony działaczy społeczno-kulturowych. Wśród różnych form proveniencji księgozbioru do bibliotek dominować zaczął zakup indywidualny, prowadzony w oparciu o fundusze pochodzące z przydziału państwa, a obecnie ze środków samorządowych. Toteż w zależności od wysokości kwot przeznaczonych na ten cel zależy wielkość księgozbioru, tylko wystarczające środki finansowe mogą zagwarantować racjonalny zakup nowości książkowych.

Najczęściej biblioteka kupuje beletrystykę, książki dla dzieci i młodzieży, literaturę popularną, lektury szkolne oraz różnego rodzaju encyklopedie i słowniki. Przy zakupie nowości biblioteka kieruje się przydatnością książek dla czytelników. Przy stałym wzroście cen książek czytelnicy oczekują od biblioteki systematycznego napływu nowości ukazujących się na rynku księgarskim.

Biblioteka spełnia w środowisku trzy podstawowe funkcje: edukacyjną, informacyjną i ogólnokulturową. Funkcje te są ściśle związane z księgozbiorem, bez kontaktu z książką trudno sobie wyobrazić zdobywanie wiedzy na poziomie odpowiadającym współczesnym wymaganiom cywilizacji. Korzystanie z komputera też wymaga umiejętności czytania i rozumienia tekstu. Każda inwestycja w czytelnictwo będzie procentowała w przyszłości.

Mając na uwadze wydarzenia literackie i historyczne biblioteka organizuje wystawy książkowe, gazetki okolicznościowe, lekcje biblioteczne, konkursy literackie i plastyczne, spotkania autorskie.

Na przestrzeni minionego półwiecza bibliotekę odwiedziło wielu znanych pisarzy. Byli to: Krzysztof Petek, Wanda Chotomska, Marta Fox, Ewa Nowacka, Joanna Papuzińska, Karolina Kusek, Harry Duda, Jan Goczoł, Zbyszko Bednorz, Lech Borski. Z Krzysztofem Petkiem młodzież z Gimnazjum spotkała się 2 czerwca br.

Na dzień 31 października 2000 roku księgozbiór biblioteki ogółem liczy 42 096 woluminów, z tego w GBP 27 032 woluminy,

Filia GBP Borycz liczy 5344 woluminy, Filia GBP Siedlec 9720 woluminów. W bieżącym roku zakupiono 957 woluminów.

Z okazji 50-lecia GBP w Izbicku w dniach 5-28.04 br. zorganizowana została wystawa prac nagrodzonych i wyróżnionych w VI Krajowym Konkursie Dzieci i Młodzieży Żary 96 „Ekslibrisy – Żary 96”.

Od 2 maja do 16 czerwca trwał konkurs na pamiątkowy ekslibris z okazji 50-lecia działalności biblioteki. Pierwszą nagrodę zdobyła Joanna Mika ze Szkoły Podstawowej w Krośnicy.

Z okazji 50-lecia biblioteki wydane zostały okolicznościowe informatory oraz ekslibris. Zorganizowano wystawę pn. „Książka dawna i współczesna”.

Monika Wójcik-Bednarz

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Biblioteka Austriacka · Österreich-Bibliothek

Działalność Biblioteki Austriackiej w Opolu w latach 1993-2000

I

Biblioteka Austriacka w Opolu działa jako oddział Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu od maja 1993 r. Jest jedyną w Polsce tego typu placówką o charakterze publicznym (inne w Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu działają przy tamtejszych uniwersytetach, a w Przemyśle przy Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych). W Europie Środkowo-Wschodniej Austriacy założyli i zaopatrują w księgozbiór przeszło 40 takich bibliotek. Wbrew nazwie znaleźć można w niej także literaturę innych krajów niemieckojęzycznych. Stało się to po reorganizacji oddziałów WBP, kiedy księgozbiór niemieckojęzyczny udostępniany do końca 1995 roku w Oddziale Zbiorów Obcojęzycznych połączono na początku 1996 r. z Biblioteką Austriacką. Jej zbiory – a poza księgozbiorem należą do nich także czasopisma i zbiory audiowizualne, są w części austriackiej – darem Republiki Austrii, realizowanym przez Austriacki Konsulat Generalny w Krakowie, a w części niemieckojęzycznej, zakupione z funduszy WBP oraz pochodzące z darów Instytutu Goethego w Krakowie, Centrum Informacji o Książce Niemieckiej w Warszawie, Inter Nationes z Bonn oraz darów szeregu innych instytucji, wydawnictw i osób prywatnych.

II

Obecnie księgozbiór biblioteki liczy prawie 14 000 jedn. inw., w tym: 12 914 woluminów książek: 6192 austriackich i 6722 niemieckich oraz 802 jedn. zbiorów audiowizualnych. Struktura księgozbioru jest zróżnicowana. Zbiór austriacki, z góry zaplanowany jako reprezentatywny dla Austrii, gromadzi wyłącznie dzieła autorów austriackich, np. Ingeborg Bachmann, Rainera M. Rilke, Thomasa Bernharda, Adalberta Stiftera, Arthura Schnitzlera, Petera Handke, Franza Kafkę, Stefana Zweiga i wielu innych, a także literaturę o tym kraju przeznaczoną dla czytelników bardzo dobrze znających język niemiecki. Dla studentów i germanistów szczególnie cenny jest zbiór z dziedziny literaturoznawstwa z szeregiem opracowań literackich. Ponadto zbiór posiada książki filozoficzne, m.in. Karla Poppera i Ludwika Wittgensteina, psychologiczne Alfreda Adlera

czy Zygmunta Freuda, a także z takich dziedzin, jak: religia, nauki społeczno-polityczne, nauki matematyczno-przyrodnicze, sztuka z cennymi albumami malarstwa i architektury. Dla historyków cenny jest zbiór dotyczący historii Austrii, a dla turystów przewodniki turystyczne, albumy krajoznawcze, bieżąca bogata oferta Austriackiego Ośrodka Informacji Turystycznej w Warszawie oraz filmy wideo.

Księgozbiór niemiecki obok działu językowego z bogatą ofertą podręczników z kasetami i książek pomocniczych dla uczących się języka, zawiera dużo beletrystyki od lektury do poduszki po ambitną literaturę współczesną. Literatura piękna jest reprezentowana najliczniej (prawie połowa księgozbioru), za nią literaturoznawstwo i dział językowy. Najcenniejszą część tego zbioru tworzy dział podręczny bardzo dobrze zaopatrzonej w leksykony, encyklopedie, słowniki i wydawnictwa informacyjne. Dla nauczycieli i studentów utworzono dział podręczników dostępnych zawsze na miejscu w czytelniku.

W czytelniku można skorzystać na miejscu lub wypożyczyć z oferty 33 tytułów czasopism bieżących. Ich wachlarz jest różnorodny, wymienię tylko znane dzienniki „Der Standard”, „Die Presse”, „Süddeutsche Zeitung”, czy tygodniki „Die Zeit”, „Spiegel”, „Focus”, „Profil” i „News”.

III

Od 1996 r. notowany jest stały wzrost liczby czytelników korzystających z biblioteki.

Tabela I : Czytelnicy

rok	czytelnicy zarejestrowani (aktywni)	czytelnicy odwiedzający
1993 (od 1.06)	139	958
1994	181	3 181
1995	180	1 970
1996	456	3 462
1997	561	6 340
1998	604	6 042
1999	699	7 485
2000	711	7 633

Duży wzrost czytelników i odwiedzin w bibliotece w roku 1996 związany był z włączeniem zbioru niemieckojęzycznego do Biblioteki Austriackiej. Podobna zależność zauważalna jest w liczbie wypożyczeń na zewnątrz i na miejscu.

Tabela 2: Wypożyczenia na zewnątrz i na miejscu

rok	wypożyczenia	udostępnianie w czytelnii
1993 (od 1.06)	508	267
1994	1 015	1 487
1995	858	645
1996	3 858	1 890
1997	6 340	2 642
1998	7 344	7 577
1999	7 485	7 134
2000	8 236	7 421

Jeżeli chodzi o strukturę wiekową i zawodową czytelników, to przedstawia się ona następująco:

Tabela 3 : Wiek czytelników (na przykładzie roku 2000)

Wiek	%
do 15 lat	1
16 – 19 lat	18
20 – 24 lat	48
25 – 44 lat	25
45 – 60 lat	5
pow. 60 lat	3

Tabela 4 : Struktura zawodowa czytelników (na przykładzie roku 2000)

Grupa	%
uczniowie	21
studenci	46
pracownicy umysłowi	24
robotnicy	2
niezatrudnieni	7

IV

Jeżeli chodzi o formy działalności, to pracownicy biblioteki nie poprzestają tylko na gromadzeniu i udostępnianiu zbiorów., bowiem dla osób chcących uczyć się niemieckiego zorganizowano dział podręczników z kasetami, a od 1998 r. biblioteka stała się także niepubliczną placówką szkolenia ustawicznego organizując kursy języka niemieckiego. Do tej pory skorzystało z nich 160 osób ucząc się w grupach o trzech stopniach zaawansowania oraz grupie konwersacyjnej.

Działalnością przysparzającą rozgłosu, ale także i pracy są imprezy kulturalne.

Od początku działalności biblioteki zorganizowano:

Tabela 5: Imprezy kulturalne

rok	spotk. aut.	odczyt	konkurs	dyskusja	wystawa	koncert	teatr	film
1993	-	-	-	10	1	1	1	-
1994	3	-	-	-	3	5	1	-
1995	2	-	-	-	-	1	-	-
1996	7	-	-	5	2	1	1	-
1997	4	2	-	3	1	-	-	-
1998	5	-	2	1	11	1	-	11
1999	2	3	4	-	5	-	-	12
2000	1	1	2	1	5	1	-	15
Razem	24	6	8	20	28	10	3	38

W latach 1993 -2000 zorganizowano łącznie 137 imprez – średnio 2 imprezy miesięcznie. Zorganizowano już trzy edycje konkursu „Austria – kraj i mieszkańcy” (1998-2000), w których główną nagrodą jest wycieczka do Wiednia oraz jeden „Konkurs wiedzy o Nadrenii-Palatynacie” (1999) w ramach Dni Kultury Nadrenii-Palatynatu na Śląsku Opolskim. Niewątpliwie największym sukcesem kulturalnym Biblioteki Austriackiej były „I Dni Kultury Austriackiej” w maju 2000 r. – dwudniowy maraton kulturalny, na który złożyło się 7 imprez: koncert muzyczny w Filharmonii Opolskiej, 3 wystawy, finał konkursu o Austrii, wykład Konsula Generalnego Republiki Austrii w Krakowie oraz dni kuchni austriackiej. Dni te zapewne wpiszą się w stały kalendarz imprez, gdyż pozytywnie ocenione zachęciły do zaplanowania II Dni Kultury Austriackiej na kwiecień 2001 roku.

Biorąc pod uwagę, że biblioteka zatrudnia 3 osoby na 2 etatach, jest to niemały dorobek. Do tradycji należy także dokształcanie się bibliotekarzy na zjazdach, seminariach i kursach zarówno w kraju, jak i w Austrii. Biblioteka utrzymuje stałe kontakty z opolskimi mediami, szkołami i uczelniami. Systematycznie organizowane są także lekcje biblioteczne.

Połączenie biblioteki publicznej z biblioteką szkolną

W „Orzecznictwie w Sprawach Samorządowych” nr 4/2000 ukazał się Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie połączenia biblioteki publicznej z biblioteką szkolną, który za zgodą Redakcji „Orzecznictwa” w całości publikujemy.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. j. ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy dysponuje wyłączną kompetencją do tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażenia ich w majątek. Powyższe władztwo organizacyjne gminy ulega jednak licznym ograniczeniom, wynikającym z przepisów szczególnych. Jednym z nich jest art. 13 ustawy o bibliotekach, ograniczający możliwość łączenia, dzielenia i likwidacji bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Wyrok

Naczelnego Sądu Administracyjnego, Ośrodek Zamiejscowy we Wrocławiu, z 28 kwietnia 2000 r. (II SA/Wr 991/98)

Przepis art. 22 ustawy z 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 1 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. nr 67, poz. 329 z późn. zm.) daje podstawę do przyjęcia, że biblioteka szkolna jest pracownią szkoły, a jej organizacja i stworzenie uczniom możliwości korzystania z niej są obligatoryjne.

Art. 13 ustawy o bibliotekach daje uprawnienia organizatorowi biblioteki do dokonania jej połączenia, podziału lub likwidacji oraz nakłada na niego obowiązki, które musi wykonać, wydając akt o połączeniu, podziale lub likwidacji biblioteki. Przepis ten w ust. 6 stanowi, że jego przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do bibliotek szkolnych i pedagogicznych. Przepis ten wyłącza zatem możliwość objęcia aktem połączenia, podziału lub likwidacji biblioteki szkolnej.

Naczelny Sąd Administracyjny, Ośrodek Zamiejscowy we Wrocławiu, po rozpoznaniu 28 kwietnia 2000 r. sprawy ze skargi Wojewody Wrocławskiego na uchwałę Rady Gminy D. z 13 października 1997 r. nr XXXV/67/97 w przedmiocie połączenia Biblioteki Szkolnej z Filią, Gminnej Biblioteki Publicznej w B., stwierdza niezgodność zaskarżonej uchwały z prawem.

Uzasadnienie

Uchwałą z 13 października 1997 r. nr XXXV/67/97 Rada Gminy D., powołując się na przepis art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. h ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1996 r. nr 13, poz. 74 z późn. zm.), art. 13 ustawy z 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539) oraz art. 19 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. nr 114, poz. 497 z późn. zm.) postanowiła połączyć Bibliotekę Szkolną w B. z Filią Gminnej Biblioteki Publicznej w B. (§ 1 uchwały). W § 2 uchwały ustaliła, że siedziba Filii Gminnej Biblioteki Publicznej po połączeniu z Biblioteką Szkolną mieścić się będzie w Szkole Podstawowej w B. Wykonanie uchwały powierzyła Zarządowi Gminy D. (§ 3) i wskazała, że wchodzi ona w życie z dniem podjęcia (§ 4).

Pismem z 8 stycznia 1998 r. Wojewoda Wrocławski wezwał Radę Gminy D. do usunięcia rażącego naruszenia prawa w § 1 wymienionej uchwały. W odpowiedzi Rada Gminy D. pismem z 17 lutego 1998 r. poinformowała organ nadzoru, że nie widzi podstaw prawnych do uchylenia kwestionowanej uchwały.

18 maja 1998 r. Wojewoda Wrocławski złożył do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę na powyższą uchwałę, domagając się stwierdzenia jej nieważności.

W uzasadnieniu skargi wskazał, że zgodnie z art. 22 ustawy z 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539), biblioteki szkolne służą realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli. W tym celu w każdej szkole publicznej jest prowadzona biblioteka szkolna. Przy czym zasady organizowania i działalności bibliotek szkolnych określają odrębne przepisy prawa. Są nimi przepisy zarządzenia nr 14 Ministra Edukacji Narodowej z 19 czerwca 1992 r. w sprawie ramowego statutu szkół publicznych dla dzieci i młodzieży (Dz.Ur. MEN nr 4, poz. 18 z późn. zm.) oraz statuty poszczególnych szkół.

Ustawa o bibliotekach nie zawiera pełnej definicji biblioteki szkolnej, lecz jedynie jej część. Dopelnienie tej definicji znajduje się w ww. akcie wykonawczym do ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. nr 95, poz. 425 z późn. zm.).

W stosunku do bibliotek szkół publicznych dla dzieci i młodzieży należy budować definicję na podstawie art. 22 ustawy o bibliotekach oraz § 25 załącznika do cyt. zarządzenia. I tak, przez bibliotekę szkolną należy rozumieć: pracownię szkolną służącą realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli; a także realizacji potrzeb i zainteresowań uczniów, zadań dydaktyczno-wychowawczych szkoły, doskonaleniu warsztatu pracy nauczyciela,

popularyzowaniu wiedzy pedagogicznej wśród rodziców oraz w miarę możliwości wiedzy o regionie. Definicję oparto na dwóch kryteriach: funkcjonalnym i organizacyjnym. I tylko łączne ich spełnienie da możliwość zaliczenia biblioteki do kategorii bibliotek szkolnych.

Na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. nr 67, poz. 329 z późn. zm.), szkoła publiczna do realizacji celów statutowych powinna zapewnić możliwość korzystania między innymi z biblioteki. Jednocześnie, w art. 60 ust. 2 cytowanej ustawy, ustawodawca upoważnił Ministra Edukacji Narodowej do określenia ramowych statutów poszczególnych typów placówek oświatowych. Zarządzeniem nr 14 z 19 czerwca 1992 r. Minister Edukacji Narodowej określił ramowy statut szkół publicznych dla dzieci i młodzieży, którego wzór stosuje się między innymi w szkołach podstawowych. Jednocześnie w § 3 ust. 1 zarządzenia jednoznacznie stwierdzono, że statut szkoły nie może być sprzeczny z powyższym ramowym statutom. W § 25 ramowego statutu szkoły publicznej zawartym w załączniku do cyt. wyżej zarządzenia postanowiono, że biblioteka szkolna jest pracownią szkolną służącą realizacji potrzeb i zainteresowań uczniów, zadań dydaktyczno-wychowawczych szkoły, doskonaleniu warsztatu pracy nauczyciela, popularyzowaniu wiedzy pedagogicznej wśród rodziców oraz w miarę możliwości wiedzy o regionie. Statut szkoły powinien szczegółowo określić organizację biblioteki szkolnej i zadania nauczyciela bibliotekarza. W § 28 postanowiono, że dla realizacji celów statutowych szkoła powinna posiadać odpowiednie pomieszczenia, zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Należy przy tym zauważyć, że zapewnienie tych pomieszczeń jest obligatoryjne.

Natomiast w miarę możliwości szkoła powinna posiadać np. archiwum, szatnię itp. (por. § 28).

W związku z tym, organ nadzoru uważa, że biblioteka szkolna, jako pracownia szkolna, jest jednostką organizacyjną szkoły, której obligatoryjne istnienie oraz organizacja powinny zostać określone w statucie szkoły.

Rada Gminy D. dokonała likwidacji Biblioteki Szkolnej w Szkole Podstawowej w B. przez przyłączenie jej do Filii Gminnej Biblioteki Publicznej w B. Następstwem tego jest pozbawienie Szkoły biblioteki, jako jej wewnętrznej pracowni.

Organ nadzoru, dostrzegając kompetencje Rady Gminy do tworzenia, przekształcania i likwidacji bibliotek publicznych, jest przekonany, że nie można likwidować bibliotek szkolnych, których istnienie jest obligatoryjne.

W tej sytuacji przyjęte w wyżej wymienionej uchwale rozwiązanie narusza, zdaniem organu nadzoru, przepis § 3 ust. 1 powołanego zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej w związku z § 25 ust. 1 załącznika do niego oraz art. 13 ust. 6 i art. 22 ust. 1 ustawy o bibliotekach.

Strona przeciwna nie złożyła odpowiedzi na skargę i nie nadesłała akt sprawy, mimo iż Sąd przesłał jej odpis skargi i zobowiązał do udzielenia odpowiedzi na nią w terminie, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego, w tej sytuacji istniały okoliczności do orzeczenia w sprawie na podstawie stanu faktycznego i prawnego przedstawionego w skardze, który w ocenie Sądu nie budził uzasadnionych wątpliwości (art. 39 ust. 1 ustawy o NSA). Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga podlegała uwzględnieniu.

W podstawie prawnej zaskarżonej uchwały Rada Gminy D. powołała się na przepis art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. h ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1996 r. nr 13, poz. 74 z późn. zm.), z którego wynika uprawnienie rady gminy do podejmowania uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

W podstawie prawnej wskazała również na przepis art. 19 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. nr 114, poz. 497 z późn. zm.), który definiuje pojęcie połączenia instytucji kultury i określa jego warunki, oraz na przepis art. 13 ustawy z 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539). Ostatni z wymienionych przepisów prawa daje uprawnienie organizatorowi biblioteki do dokonania jej połączenia, podziału lub likwidacji oraz nakłada na niego obowiązki, które musi wykonać, wydając akt o treści wyżej wskazanej. Uszło jednak uwadze Rady Gminy D., iż przepis ten w ustępie 6 stanowi, że jego przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Przepis ten wyłącza zatem możliwość objęcia aktem połączenia, podziału lub likwidacji biblioteki szkolnej.

Treść dołączonej do skargi uchwały Rady Gminy D. z 13 października, 1997 r. nr XXXV/67/97 wskazuje, że uchwałą tą Rada Gminy dokonała połączenia Biblioteki Szkolnej w B. z Filią Biblioteki Publicznej w B. i ustaliła, że jej siedziba będzie się mieściła w Szkole Podstawowej w B.

Należy zgodzić się także ze stanowiskiem strony skarżącej, że tej treści uchwała narusza również przepis art. 22 ustawy o bibliotekach, zawierający definicję biblioteki szkolnej, który w związku z art. 67 ust. 1 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. nr 67, poz. 329) daje podstawę do przyjęcia, że biblioteka szkolna jest pracownią szkoły, a jej organizacja i stworzenie uczniom możliwości korzystania z niej są obligatoryjne.

W świetle powyższego należało uznać, że zaskarżona uchwała jest niezgod-

na z prawem, co orzeczono na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Sąd nie uwzględnił wniosku strony skarżącej o stwierdzenie nieważności uchwały organu Gminy, z uwagi na upływ jednego roku od daty jej podjęcia (art. 94 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie wyżej wskazanych przepisów prawa orzeczono jak w wyroku, wydanym w trybie art. 39 ust. 1 powołanej wyżej ustawy z 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

KONFERENCJE * SPOTKANIA

Państwowa Biblioteka Naukowa w Bańskiej Bystrzycy, nasz zagraniczny partner od prawie 30-tu lat, w marcu była organizatorem międzynarodowej konferencji „Źródła informacji na nośnikach elektronicznych – współczesne trendy w bibliotekarstwie”.

Do Bańskiej Bystrzycy zjechali z całej Słowacji bibliotekarze z sieci bibliotek publicznych, przedstawiciele bibliotek uczelni wyższych, instytutów naukowych i bibliotek specjalnych. Uczestnicy wysłuchali referatów i komunikatów gości z bibliotek w Bratysławie i Pradze, obejrzeni prezentacje bibliotek specjalnych w Kosicach i Martinie. Prezentowały się biblioteki publiczne z czeskiego Hradec Kralove i przygranicznych miast węgierskich. Automatyzacja polskich bibliotek publicznych była przedmiotem wystąpienia Anny Sliwińskiej, która zapoznała także uczestników konferencji z problemami dotyczącymi komputeryzacji procesów bibliotecznych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu. Gospodarze przedstawili gościom organizację nowo powstałego Oddziału Służb Informatycznych i podzielili się doświadczeniami z użytkowania systemu informatycznego VTLS.

Referujący dokonali przeglądu stanu automatyzacji w swoich bibliotekach, omówili główne serwisy bibliograficzne i największe funkcjonujące w reprezentowanych bibliotekach światowe systemy informatyczne i krajowe systemy autorskie. Całość prezentacji cechował profesjonalizm i równocześnie niezwykle emocjonalny stosunek do zmian zachodzących w bibliotekach dzięki nowym technologiom. Wystąpienia były bogato ilustrowane foliami oraz slajdami. W dyskusji podkreślano konieczność ścisłej współpracy bibliotek przy opracowywaniu i wdrażaniu projektów automatyzacji. Podkreślano, że standaryzacja formatu jest podstawą automatyzacji w każdym kraju. Zwracano uwagę na konieczność współpracy bibliotek w tworzeniu zautomatyzowanych baz danych poprzez łączenie wysiłków grup bibliotek przy ich tworzeniu.

Pobyt w Bańskiej Bystrzycy był dla nas okazją do zapoznania się z organizacją Państwowej Biblioteki Naukowej, a szczególnie działów Bibliograficznego i Oddziału Służb Informatycznych. Był też okazją do wielu spotkań nieformalnych. Gospodarze w ramach bogatego programu kulturalnego pokazali nam najciekawsze zabytki miasta, a także Muzeum dokumentujące literacką i muzyczną kulturę regionu. Muzeum założone w 1969 roku, decyzją władz w 2000 roku weszło w skład struktury organizacyjnej Biblioteki.

Wzajemny udział przedstawicieli obu bibliotek w konferencjach, seminariach i innych wydarzeniach kulturalnych i naukowych jest już tradycją. Te formy kontaktów zostały oficjalnie zapisane w dwustronnej UMOWIE O WSPÓŁPRACY BIBLIOTEK i są skrupulatnie realizowane. Bibliotekarze uczestniczą w oficjalnych i roboczych warsztatowych dorocznych spotkaniach, na których wymieniają doświadczenia w prowadzeniu różnorodnych form pracy bibliotekarskiej, poznają swoją produkcję wydawniczą poczynając od bibliografii regionalnej poprzez poradniki bibliograficzne, drukowane katalogi zbiorów, materiały posesyjne, czasopisma bibliotekarskie.

Wzmocnionych wzajemnych kontaktów spodziewamy się jeszcze w 2001 roku. Okazją będzie bogaty kalendarz imprez organizowanych dla uczczenia, przypadających właśnie w tym roku rocznic 75-lecia działalności Państwowej Biblioteki Naukowej w Bańskiej Bystrzycy i 50-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Anna Śliwińska
Dział Informacyjno-Bibliograficzny
WBP w Opolu

Komisja Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy Zarządzie Głównym SBP zorganizowała w Bibliotece Narodowej w dniach 16-17 maja 2001 r. ogólnopolskie warsztaty na temat języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Przekazanych zostało szereg najnowszych ustaleń dotyczących słownictwa i metodyki JHP BN.

Na szczególną uwagę zasługiwała problematyka opracowania zbiorów regionalnych. Temu zagadnieniu obszerne wystąpienie poświęcił Piotr Bierczyński (WiMBP w Łodzi), omawiając adekwatność haseł geograficznych dla jednostek podziału administracyjnego Polski. Reforma administracyjna, która weszła w życie od stycznia 1999 r. wymusiła zmiany w JHP dla dokumentów omawiających obszar będący powiatem lub województwem.

Opracowaniem dokumentów o tematyce regionalnej zajmuje się również dr Teresa Głowacka, która tworzy JHP KABA i reprezentowała Ośrodek Języka i Kartoteki Wzorcowej KABA.

Ożywioną dyskusję wywołało wystąpienie Wandy Klenczon i Anny Stolarczyk z Biblioteki Narodowej, które omówiły sposób opracowania dokumentów na temat instytucji i imprez o zasięgu lokalnym.

Następne warsztaty poszerzające naszą wiedzę o JHP odbędą się na wiosnę

2002 r., na których z pewnością nie zabraknie pracowników WBP w Opolu.

*Zofia Maliszewska
Dział Gromadzenia, Opracowania Zbiorów i Katalogów
WBP w Opolu*

ŻARTY Z PÓLEK ŻARTY Z PÓLEK ŻAR

Dziennikarz odwiedza znanego pisarza w jego mieszkaniu. Otwiera mu mała dziewczynka. Przez chwilę rozmawiają, nagle dziennikarz pyta:

– Czy twój tatuś jest teraz w ZLP, czy w PEN Clubie ?

– Nie, mój tatuś jest teraz w WC.

– Czytałem pańską książkę.

– Tę ostatnią ?

– Mam nadzieję, że tak.

WIEŚCI Z BIBLIOTEK

Co w bibliotece slychać ?

W skład Leśnickiego Ośrodka Kultury i Rekreacji wchodzi Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna tj. Biblioteka Miejska z oddziałami: dla dorosłych i dla dzieci, oraz Filia Biblioteczna w Raszowej, a także zmienna ilość punktów bibliotecznych (część jest sezonowych), m.in. w Klubach w Dolnej, Zalesiu Śl., Kadłubcu i Łakach Kozielskich.

Jak wynika ze statystyk, z czytelnictwem w gminie nie jest źle. Przychodzą tu zarówno dzieci, młodzież jak i dorośli, uczniowie, studenci, ale także gospodynie domowe i emeryci. Każdy znajdzie coś dla siebie. Mimo, że młodzież z Leśnicy dojeżdża do szkół średnich do okolicznych większych miast i tam częściowo korzysta z bibliotek, ale chętnie przychodzi do tutejszej biblioteki. Dlaczego? Po pierwsze – godziny otwarcia są dogodnie, a mianowicie: poniedziałek – piątek od 13-tej do 20-tej i w każdą sobotę od 10-tej do 18-tej, a więc po powrocie ze szkoły można jeszcze wypożyczyć książkę.

Po drugie – księgozbiór biblioteki jest stale i systematycznie wzbogacany o ciekawe pozycje, takie jak: encyklopedie, słowniki, poradniki, lektury szkolne, literaturę regionalną, literaturę dla dzieci i młodzieży i oczywiście w coś lżejszego do „poczytania”.

A po trzecie – biblioteka gwarantuje miłą i fachową obsługę. Obserwuje się systematyczny wzrost czytelnictwa. I tak na 72 biblioteki w województwie, Leśnica zajęła w 1999 r. 9 miejsce, jeżeli chodzi o liczbę czytelników na 100 mieszkańców, zarejestrowano o 300 czytelników więcej niż w 1999 r. Również w roku ubiegłym, dzięki zaradności Burmistrza Huberta Kurzała, znalazły się dodatkowe środki finansowe na zakup książek, co w efekcie dało 16 miejsce w województwie.

Stan księgozbioru na koniec 2000 r. wynosił 31 262 woluminy. Warto zaznaczyć, że biblioteka posiada zbiory w języku niemieckim dla dorosłych i dla dzieci. Pamięta się tu o ważnych wydarzeniach historycznych, o rocznicach dotyczących pisarzy i innych znanych osób. Z tej okazji przygotowuje się okolicznościowe wystawki, organizowane są konkursy (wiedzy, plastyczne itp.), lekcje biblioteczne (również dla przedszkolaków). Dużym zainteresowaniem cieszą się spotkania autorskie ze znanymi pisarzami. Bogatszy księgozbiór, korzystne godziny otwarcia, prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem, szcze-

gólnie z tym najmłodszym, przyczyniły się do zwiększenia czytelnictwa. Na koniec należałoby tu wspomnieć o komputeryzacji biblioteki. Tylko 26 bibliotek w naszym województwie posiada komputery. Leśnica ma ich 4, co daje jej po Kędzierzynie-Koźlu, Opolu i Brzegu czwarte miejsce. Z dodatkowego wyposażenia posiada 3 drukarki i skaner. Brakuje tylko Internetu. Trwa wprowadzanie księgozbioru do pamięci komputera w autorskim programie BIBLIO. Komputeryzacja ułatwi pracę obsłudze, a także pomoże czytelnikom.

*Anna Murlowska
pracownik wypożyczalni*

Uroczystość „Złotego jubileuszu” Gminnej Biblioteki Publicznej w Izbicku rozpoczęła się 8.11.2000 roku powitaniem gości i przedstawieniem rysu historycznego biblioteki.

W jubileuszu biblioteki uczestniczyli: kierownik działu instrukcyjno-metodycznego WBP w Opolu – Piotr Polus, instruktor WBP – Małgorzata Bartoszewska, bibliotekarki: Alfreda Wilczek z MiGBP w Strzelcach Opolskich, Lidia Radecka z GBP w Jemielnicy, Barbara Langer z GBP w Komprachcicach, przedstawiciele władz gminnych i samorządowych: wójt gminy – Manfred Grabelus, sekretarz gminy – Krystyna Sławenta, skarbnik – Maria Kaniak, przewodniczący Rady Gminy – Jacek Sleziona, dyrektorzy szkół Beata Lipok, Diter Kalla, działacze kultury oraz wyróżnieni czytelnicy.

Podczas części oficjalnej dyrektor WBP w Opolu, wójt gminy, przewodniczący Rady Gminy, dyrektorzy szkół i bibliotekarki składali miłe życzenia, listy gratulacyjne i podziękowania dla wszystkich, którzy tworzyli i wspierali bibliotekę. Jubileusz był okazją do podziękowań dla władz samorządowych za zrozumienie potrzeb bibliotek i zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych; dla dyrekcji WBP w Opolu oraz zespołu instruktorów za fachową pomoc i organizowanie szkoleń, dzięki którym możemy rozwijać nasz warsztat pracy; dla dyrektorów szkół za wieloletnią współpracę.

Z okazji przypadającego jubileuszu czytelnicy, którzy dużo czytają i są związani z biblioteką przez wiele lat zostali nagrodzeni upominkami książkowymi. Są to: Michalina Zajac, Dorota Wieloch, Aleksandra Węzyk, Marianna Gordzielik, Agnieszka Niepala. Część artystyczną przygotowała młodzież szkolna z Izbicka pod kierunkiem pani Teresy Dudy.

*Teresa Salbierz
Kierownik Referatu ds. Bibliotek*

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

propozycje do księgozbioru podręcznego

Bednorz Zbyszko : Gniazdo wędrujące. - Opole : Miejska Oficyna Wydawnicza, 2000. - 155 s. : il.

„*Gniazdo wędrujące*” to wspomnienia pisarza, działacza niepodległościowego, niezłomnego rzecznika spraw polskich na Śląsku z czasów dzieciństwa i młodości na Śląsku, powstania warszawskiego, powojennego okresu prześladowań ówczesnej władzy. W końcu w dorosłym już życiu, osiedlenia się w Opolu. Tu podjął się Zbyszko Bednorz redagowania prasy katolickiej, wydawał kolejne książki, prowadził badania naukowe nad polską literaturą ludową, działał w miejscowym oddziale ZLP.

Berlińska Danuta : Mniejszość niemiecka na Śląsku Opolskim w poszukiwaniu tożsamości. - Opole : Stowarzyszenie Instytut Śląski. Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski, 1999. - 415 s. : il. - Bibliogr.

Problematyka stosunków etnicznych na Śląsku Opolskim od lat była w kręgu zainteresowań autorki. Mniejszość niemiecka na Górnym Śląsku kilkakrotnie domagała się uznania jej – w roku 1956, w połowie lat osiemdziesiątych, wreszcie na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. W czasach realnego socjalizmu odmawiano jej prawa do istnienia. Dopiero rok 1990 przyniósł zarejestrowanie Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej (od 1994 zmienione na Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim) zorganizowane w 6 powiatach, 53 gminach i 322 kołach.

Dmochowski Zygmunt : Nim umilknie ciepło. - Opole :
„Wers”, 2000. - 100 s.

„*Nim umilknie ciepło*” jest siódmą książką poetycką Zygmunta Dmochowskiego. Poprzedziły ją tomy „*Potargane anioły*”, „*Żarna i ziarna*”, „*Skaczące światło*”, „*Jaskrawość przestrzeni*”, „*Wezbrana rzeka*” i „*Mgławice koziorożca*”. Poeta należy do opolskiego oddziału ZLP. Stanisław Makowski napisał „Dmochowski wyraża bogactwo własnych emocji... Usiłuje ocalić to, co najbardziej osobiste, drogie. Umiejętność takiego właśnie ujawniania emocji i stanów egzystencjalnych stanowi o wartości literackiej i uniwersalnym charakterze tej ostentacyjnie osobistej liryki.”

Drabina Jan : Historia miast śląskich w średniowieczu. -
Kraków : „Impuls”, 2000. - 335 s.

Autor jest profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego. W kręgu jego zainteresowań, oprócz historii chrześcijaństwa znajdowały się również miasta śląskie. Wydał prace monograficzne z historii Bytomia, Chorzowa, Gliwic. Ukazały się dwa wydania „*Życia codziennego w miastach śląskich XIV i XV w.*”. W niniejszej pracy czytelnik może odnaleźć wiadomości o historii miejscowości naszego regionu, a mianowicie Opola, Raciborza, Brzegu, Nysy, Namysłowa, Głogówka, Otmuchowa i Koźła.

Goczol Jan : Na brzoźowej korze : (wybór pierwszy). -
Opole : Miejska Oficyna Wydawnicza, 2000. - 154 s.

Jan Goczol, poeta, publicysta obecnie prezes OTKO od wielu lat publikował swoje felietony poetyckie w prasie opolskiej i warszawskim czasopiśmie kulturalnym „Sycyna”. Cykle felietonów nosiły tytuły „*Zapiski z wioski rodzinnej*”, „*Kartki nad Ronda*”, „*Od soboty do soboty*”, „*Półwieś*”, „*Ogród przydomowy*”, „*Dukty śląskie*”. Takich felietonów ukazało się w sumie około 1800. Wybór ten zawiera teksty głównie z cyklu „*Na brzoźowej korze*”.

Krajobrazy słowa : poezja i proza laureatów konkursu literackiego / wybór Piotr Kowalski ; Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu. - Kędzierzyn-Koźle : Miejska Biblioteka Publiczna, 2001. - 161 s.

Spośród 334 uczestników VIII Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Krajobrazy słowa”, którzy nadesłali 1425 prac, jury w składzie: Marta Fox, Piotr Kowalski i Jacek Podsiadło wyróżniło 14 osób. Ich prace zostały zamieszczone w niniejszym almanachu.

Podobnie jak w poprzednich latach organizatorem konkursu była Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu. „Pisarskie próby zamieszczone w pokonkursowym tomie napawają optymizmem – trud myślenia, trudna radość mierzenia się z naturą słowa wciąż jeszcze mają swoich wytrwałych zwolenników” – napisał we wstępie Piotr Kowalski.

Mika Norbert, Belastova Sorka : Wspólne raciborsko-opawskie dziedzictwo : podręcznik do edukacji regionalnej. - Racibórz-Opawa : Wydawnictwo i Agencja Informacyjna „WAW”, 2000. - 127 s. : il.

Wydawnictwo stanowi przykład publikacji dotyczącej edukacji regionalnej młodzieży szkolnej, która może prześledzić historię swojej miejscowości, dowiedzieć się o związanych z ziemią raciborską losach ludzi, zapoznać się z najstarszymi obiektami w mieście, a jednocześnie przyjrzeć się miastu po drugiej stronie granicy – Opawie, której historyczność jest ściśle związana z losami Śląska.

Spalek Krzysztof, Hebda Grzegorz, Nowak Arkadiusz : Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne Opola. - Opole : BIO-PLAN, 2000. - 30 s. : il. - Bibliogr.

Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne umożliwiają najskuteczniejsze poznanie, nauczanie i obserwowanie w terenie różnych zjawisk przyrodniczych, pozwalają na pełniejsze poznawanie związków człowieka z otaczającym go środowiskiem. Na terenie Opola wyznaczono cztery ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne: na Wyspie Bołko, w Nowej Wsi Królewskiej, z Grudzie do Groszowic i z Zaodrza do Wójtowej Wsi.

Tomczyk Damian, Ziarko Stefan : Herby oraz inne symbole samorządowe miast i gmin województwa opolskiego. - Opole : Ośrodek Informatyki WBD Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, 2000. - 143 s. : il. - Bibliogr.

W książce przedstawiono genezę i symbolikę herbów miejskich posiadających wielowiekową tradycję, godła miast i gmin utworzone w czasie socrealizmu, a także herby oraz flagi i inne symbole samorządowe miast i gmin województwa opolskiego powstałe w okresie systemowej transformacji ustrojowej. W publikacji zamieszczono bogaty materiał ilustracyjny oraz obszerną bibliografię.

Województwo opolskie : opracowanie zbiorowe / pod red. Krystyny Gawlikowskiej-Honeckel. - Gdańsk-Warszawa : Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2000. - 34 s. (Regiony Polski ; nr 8)

Niniejszy zeszyt „Regionów Polski” dotyczy województwa opolskiego. Przedstawia on sytuację społeczno-gospodarczą naszego regionu na tle innych województw. Poszczególne rozdziały informują m.in. o: strukturze gospodarki, rolnictwie, przemyśle i usługach, transformacji gospodarczej, atrakcyjności inwestycyjnej, jakości życia w miastach, pomocy państwa, podłożu polityczno-kulturalnym w nowym podziale administracyjnym.

Zuba Krzysztof : Komitety obywatelskie na Śląsku Opolskim (1989-1991). - Opole : Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej, 2000. - 229 s. - Bibliogr. s. 217-229

Ruch komitetów obywatelskich zaistniał w Polsce przed wyborami 1989 r. i przetrwał do wyborów parlamentarnych 1991 r. Skupił on w swych szeregach wielką liczbę członków oraz walczył przyczynił się do przeprowadzenia zmian ustrojowych w Polsce. Autor, historyk Uniwersytetu Opolskiego, podzielił pracę na sześć rozdziałów, w których starał się omówić poszczególne aspekty związane z działalnością opolskiego ruchu obywatelskiego.

Violetta Łabędzka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

**Kronika wydarzeń społeczno-kulturalnych
w województwie opolskim
(lipiec-grudzień 2000 r.)**

lipiec

Nowym rzecznikiem Wojewody Opolskiego zastał Mirosław Pietrucha, dziennikarz Radia Plus.

Podczas prac wykopaliskowych prowadzonych w Dzierzysławiu pod Kie-trzem przez studentów archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierun-kiem prof. Bolesława Gintera i dr Marty Połtowicz natrafiono na figurkę Wenus, wykonaną z hematytu, która ma ok. 13,5 tys. lat.

Do tej pory na takie figurki natrafiono w trzech miejscach w Niemczech. W Polsce podobne figurki, ale wykonane z ciosu mamuta znaleziono w ubie-głym roku w Wilczycach nad Wisłą na Kielecczyźnie.

Opolski Teatr Jednego Wiersza otrzymał główną nagrodę Festiwalu Arty-stycznego Młodzieży Akademickiej – Trójzab Neptuna. Na FAMIE opolski teatr pokazał dwa spektakle „Czerwony kapturek” i „Jeszcze jednego psa”. Są to eksperymentalne przedstawienia, będące formą teatru ulicznego. Oba są przedstawieniami autorskimi, tzn. ich tekst, inscenizacyjna wizja, artystyczny kształt wspólnie z reżyserem – Krzysztofem Żylińskim współtworzą aktorzy: Barbara Biel, Dorota Juraszczyk, Magdalena Julia Woźniak, Krzysztof Wodziń-ski, Marcin Kozłowski, Wojciech Węcek, w większości studenci Uniwersytetu Opolskiego. Grupa artystyczna Teatr Jednego Wiersza powstała w 1991 roku w Miejskim Ośrodku Kultury i była pomysłem Krzysztofa Żylińskiego, absol-wenta warszawskiej Akademii Teatralnej. Od roku zespół istnieje przy Młodzie-zowym Domu Kultury w Opolu.

11.07. Podpisano umowę o utworzeniu Domu Europejskiego w Opolu. Pod dokumentem podpisy złożyli posłowie Henryk Kroll i Helmut Paździor z ramienia Fundacji Rozwoju Śląska oraz marszałkowie województwa Stanisław Jałowicki i Ryszard Galla jako przedstawiciele Zarządu Województwa Opol-skiego. Dom Europejski będzie miał swoją siedzibę w Fundacji Rozwoju Śląska w Opolu. Głównym jej zadaniem ma być m.in. edukacja europejska, pomoc w uzyskiwaniu środków przedakcesyjnych i akcesyjnych UE, organizacja szko-leń na temat zasad rozwoju regionalnego w ramach UE i programów europej-skich wspierających rozwój regionalny.

sierpień

Kamień Śląski, jako jedyna polska wieś zdobył wyróżnienie w konkursie o Europejską Nagrodę za Odnowę Wsi w roku 2000. Obok polskiej, w konkursie uczestniczyły 32 wsie z Niemiec, Grecji, Austrii, Rumunii, Czech, Norwegii, Luksemburga, Węgier, Holandii i Słowenii.

Kamień Śląski został wyróżniony za zwieńczone sukcesem starania o ożywienie tradycyjnego rzemiosła oraz za działania na płaszczyźnie społeczno-kulturalnej zmierzające do wzmocnienia tożsamości wspólnoty wiejskiej.

4-6.08 Obchody jubileuszu 777-lecia istnienia Sławic.

Założenie Sławic (gm. Dąbrowa) datuje się na 1223 rok. Niektóre źródła podają 1198 rok, jednak bardziej prawdopodobna jest późniejsza data. Miejscowość od zawsze związana była z Opolem –zarówno poprzez majątki ziemskie, jak i przynależność kościelną do opolskiej parafii. Od 1989 r. Sławice stanowią już samodzielną parafię. Obecnie wioskę zamieszkuje około 700 mieszkańców.

6.08. Żółto-niebieski Bal Radości, w czasie którego odsłonięto pomnik „Brońmy Swego Opolskiego”. patronat nad inicjatywą postawienia rzeźby – symbolu walki o województwo, która wyszła z „NTO” i wydawcy gazety spółki PRO-MEDIA –objął marszałek województwa Stanisław Jałowiecki.

18.08. VIII Międzynarodowe Spotkania Zespołów Ludowych Kędzierzyn-Koźle 2000.

Impreza jest prezentacją muzycznej kultury ludowej różnych narodów i różnych regionów. Od 1992 roku (z wyjątkiem lata 1997 r., kiedy to Kędzierzyn-Koźle odwiedziła powódź), w siedmiu kolejnych festiwalach wystąpiło 51 zespołów, w których zaprezentowało się 1881 wykonawców. W tym roku obok zespołów Polski prezentowały się grupy z Bułgarii, Macedonii, Czech, Ukrainy.

24-27.08 Obchody 750-lecia Prószkowa.

Prószków został założony najprawdopodobniej w 1250 r. Powstał wówczas gród wzniesiony przez Stanisława przodka rodu Prószkowskich. W 1560 r. miejscowości nadano prawa miejskie, a następnie przyznano herb. Trzy lata później wybudowano zamek. Prószków słynął przede wszystkim z wyrobu fajansu.

wrzesień

2-3.09 III Mistrzostwa Polski Środowisk Twórczych w „Lewadzie” w Zakrzowie pod Polską Cerekwią.

10.09.-22.10 VIII Śląski Festiwal im. Ludwika van Beethovena (Głogówek).

Przez ponad miesiąc w kościołach i zamkach Opolszczyzny rozbrzmiewała muzyka Ludwika van Beethovena. Zainicjowany w 1993 roku przez Zbigniewa Pawlickiego Śląski Festiwal ma w zamyśle nie tylko upowszechnić kulturę muzyczną, ale i przypominać pobyt w Głogówku Ludwika van Beethovena. Głogówecki festiwal nie ogranicza się tylko do muzyki wielkiego kompozytora. W tym roku prezentowano również muzykę Jan Sebastiana Bacha, ze względu na przypadającą w tym roku 250. rocznicę jego śmierci.

14.09 Dni Brytyjskie w Opolu – Wielkie Five o'clock. Organizatorem imprezy, promującej brytyjską kulturę i obyczaje była Ambasada Zjednoczonego Królestwa i British Council.

15.09 Władze Opola otrzymały Plakietę Honorową Rady Europy w uznaniu zasług dla budowania nowej, zjednoczonej Europy. Uzasadniając decyzję, wspomniano aktywność władz i społeczeństwa Opola w podejmowaniu międzynarodowych kontaktów oraz organizację imprez kulturalnych o zasięgu europejskim.

Wpływ na decyzję Komisji ds. Środowiska, Planowania Regionalnego i Władz Lokalnych przy Zgromadzeniu Parlamentarnym rady Europy miała też postawa opolskiej młodzieży, która przez bezpośrednie kontakty z rówieśnikami z całej Europy nadaje nowy wymiar międzynarodowej współpracy. Opole otrzymało już wcześniej Dyplom Europejski (1994) oraz Flagę Honorową Rady Europy (1997).

20.09 W Opolu gościł Jonathan Carroll, jeden z najbardziej popularnych u nas pisarzy amerykańskich. Pisarz promował swoją najnowszą książkę „Drewniane morze”.

22-24.09 Spotkania teatralne THEATRON (Brzeg).

Organizatorem spotkania, w czasie którego zaprezentowano 6 zespołów z całej Polski było Brzeskie Centrum Kultury oraz Teatr Dnia Niepowszedniego.

23-24.09 Prawyborcy Nysa 2000. Wyniki prawyborów: Aleksander Kwaśniewski 53,66%, Marian Krzaklewski 17,52%, Andrzej Olechowski 15,71%.

24.09 Festiwal Filmów Nieprofesjonalnych „Publicystyka” w Kędzierzynie-Koźlu. Grand Prix festiwalu otrzymał film „Maciek” autorstwa Dariusza Żelonki.

październik

3.10 Odświeżenie pomnika księcia opolskiego Jana II Dobrego. Pomnik projektu Wiesława Kamińskiego, stanął przed gmachem Uniwersytetu Opolskiego. Został ufundowany przez Norberta Kwaśnioka, biznesmena ze

Śląska.

14.10 I Ogólnopolski Przegląd Piosenki Poetyckiej (Olesno)

13-17.10 XI Międzynarodowy Najazd Poetów na Zamek Piastów Śląskich w Brzegu. Wzięło w nim udział ponad trzydziestu twórców z różnych krajów: m.in. Stanów Zjednoczonych, Czech, Litwy, Ukrainy, Polski. Obok poetów uczestnikami Najazdu byli też prozaicy, krytycy literaccy, tłumacze, literaturoznawcy. Literacka Nagrodę im. Marka Jodłowskiego otrzymał Harry Duda za książkę „Jezus Chrystus. poetyckie wizje czterech ewangelii”.

Najazd Poetów na Zamek Piastów Śląskich został wymyślony przez Janusza Wójcika oraz wrocławskiego poetę i krytyka Roberta Gawłowskiego. Pierwsze – skromne jeszcze – spotkanie poetów na brzeskim zamku nastąpiło jesienią 1990 roku. Rok później spotkali się na najeździe poeci i twórcy z całego Śląska i z Zaolzia, dwa lata później – przyjechali już z całej Polski.

30.10 Czesław Miłosz przyznał swoją nagrodę dwóm poetom z Opola Jackowi Podsiadłe oraz Pawłowi Marcinkiewiczowi.

31.10-5.11 XI Międzynarodowy Festiwal Jazz Rock Meeting. Festiwal, po kilkuletniej przerwie zorganizował Tadeusz Pabisiak, prezes Opolskiego Towarzystwa Jazzowego oraz Filharmonia Opolska. Udział w festiwalu wzięli m.in. Bob Stewart z grupą „Drum Freaks”, „International Jazz Ensemble” oraz połączona orkiestra Filharmonii Opolskiej i działający przy Filharmonii Narodowej „Swing Quartet”.

listopad

Dni Kultury Europejskiej (Bierawa).

Zespół teatralny „Nie bardzo” z MGOK w Głogówku zdobył I nagrodę w czasie VII Małborskich Ogólnopolskich Spotkań Teatralnych „MOST 2000”.

Teatr ten działa od października 1996 r. Wcześniej zdobył nagrody w Poznaniu i Warszawie.

11.11 Koncert laureatów V Wojewódzkiego Festiwalu Pieśni Patriotycznej „Tobie Polsko”. Organizatorem imprezy był Gminny Ośrodek Kultury w Olszance oraz Opolskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe.

12.11 VIII Śląski Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej.

W ramach festiwalu zaprezentowało się 30 wykonawców z Górnego i Dolnego Śląska. Organizatorem imprezy było Państwowe Towarzystwo Muzyczne im. J.Elsnera w Ozimku i Górnos Śląskie Towarzystwo Śpiewacze.

16-18.11 II Dni Łużyckie. W czasie Dni można było obejrzeć projekcje filmów poświęconych kulturze i obyczajowości Serbołużyczan, wysłuchać wykładu prof. Dietricja Scholze-Szolty o historii i problemach tego kilkunastotysięcznego narodu, poznać poezję oraz obejrzeć wystawę poświęconą Marciniowi Nowakowi-Njehomskiemu, prezentowaną w gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

20-21.11 Kongres Kultury Województwa Opolskiego. Tematem przewodnim Kongresu była „Kultura i strategia rozwoju lokalnego”. Organizatorem spotkania był Urząd Marszałkowski w Opolu i Centrum Animacji Kultury w Warszawie.

22.11 Wręczenie Nagród Marszałka Opolszczyzny dla animatorów kultury. Nagrody otrzymali: Tadeusz Soroczyński z Opola –poeta, wieloletni działacz regionalnych towarzystw kulturalnych, organizator amatorskiej twórczości artystycznej –nagroda główna; Maria Farasiewicz z Głubczyc –nauczycielka, założycielka dwóch amatorskich zespołów teatralnych; Gertruda Kleman z Opola –twórczyni ludowa, kroszonkarka; Ewa Magosz z Broźca –nauczycielka, dyrygent chóru, kierowniczka, instruktor i choreograf zespołu tanecznego; Melania Polednia z Mechnicy –inspektor Opolskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego, współorganizatorka największych imprez folklorystycznych na Opolszczyźnie; Ewa Sitarz z Luboszyca –kierownik oraz instruktor dziecięcego teatryku lalkowego; Krzysztof Żyliński z Opola –twórca alternatywnej grupy teatralnej Teatr Jednego Wiersza. Nagrody wręczono w Domu Kultury w Oleśnie.

grudzień

10.12 IX Przegląd Chórów i Zespołów Mniejszości. W tym roku w Walcach spotkało się 6 chórów i 27 zespołów śpiewaczych. W kategorii chórów wygrała „Odermelodie” z Zimnic Wielkich wśród zespołów śpiewaczych zwyciężyła grupa z Łącznika.

28.12 Radni Sejmiku Wojewódzkiego zatwierdzili herb województwa opolskiego –złotego orła w koronie na niebieskim tle.

3. Układanka literowa

Ustawiając litery w kolejności od największej do najmniejszej, odczytaj wyraz. Będzie to nazwa interesującego zawodu. Rozwiązanie wpisz w kratki.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

E I R T A T L

4. Uzupełnij podane zdania brakującymi wyrazami, w których występuje litera „u”.

- a) Przeczytałem w gazecie ciekawy _____.
- b) Bardzo interesuje mnie flora i _____ Europy.
- c) Książka K. Petka, którą przeczytałem nosi _____ „Czarna walizka”
- d) W Warszawie na Placu Zamkowym wznosi się _____ Zygmunt
ta.

III. ZGADYWANKI DLA NAJMŁODSZYCH

1. *Ma najdłuższą w świecie szyję
i w Afryce ciepłej żyje,
wyższe niż najwyższa szafa:
brązowo-żółta _____*

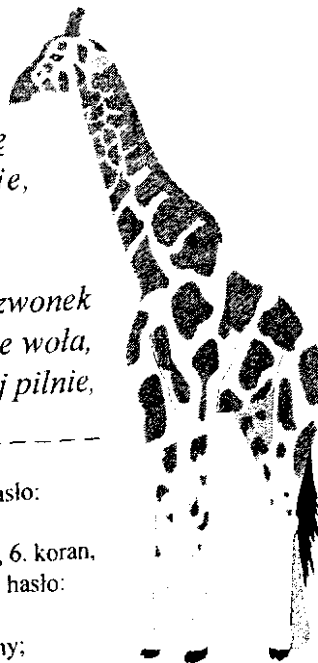
2. *Codziennie rano dzwonek
na lekcje mnie woła,
uczymy się w niej pilnie,
bo to jest nasza _____*

ODPOWIEDZI

I.1. 1. alkohol, 2. habit, 3. bal, 4. huta, 5. harnaś, 6. halny, hasło:
Hilary;

I.2. 1. matryca, 2. żurnal, 3. księgarnia, 4. gilotyna, 5. errata, 6. koran,
7. globus, 8. obwoluta, 9. oryginał, 10. czytelnik, 11. mszał, hasło:
Musierowicz;

II.1. a. długi, b. brudny, c. duży, d. pusty, e. trudny, f. smutny;

II. ZABAWY JĘZYKOWE

1. Do podanych przymiotników dobrać takie, które; będą miały znaczenie przeciwne, i w których będzie występowała litera „U”. Wpisz je w kratki.

a) krótki –

--	--	--	--	--	--

b) czysty –

--	--	--	--	--	--	--

c) mały –

--	--	--	--	--

d) pełny –

--	--	--	--	--	--

e) łatwy –

--	--	--	--	--	--	--

f) wesoły –

--	--	--	--	--	--	--

2. Wyraz w wyrazie

W podanych wyrazach odszukaj ukryte w nich inne wyrazy zawierające połączenie literowe „ch”. Dla ułatwienia podajemy przykład:

z a **chwy t** – **chwyt**

a) baldachim –

--	--	--	--	--	--

b) dmuchać –

--	--	--	--	--	--

c) mechanizm –

--	--	--	--	--	--

d) szloch –

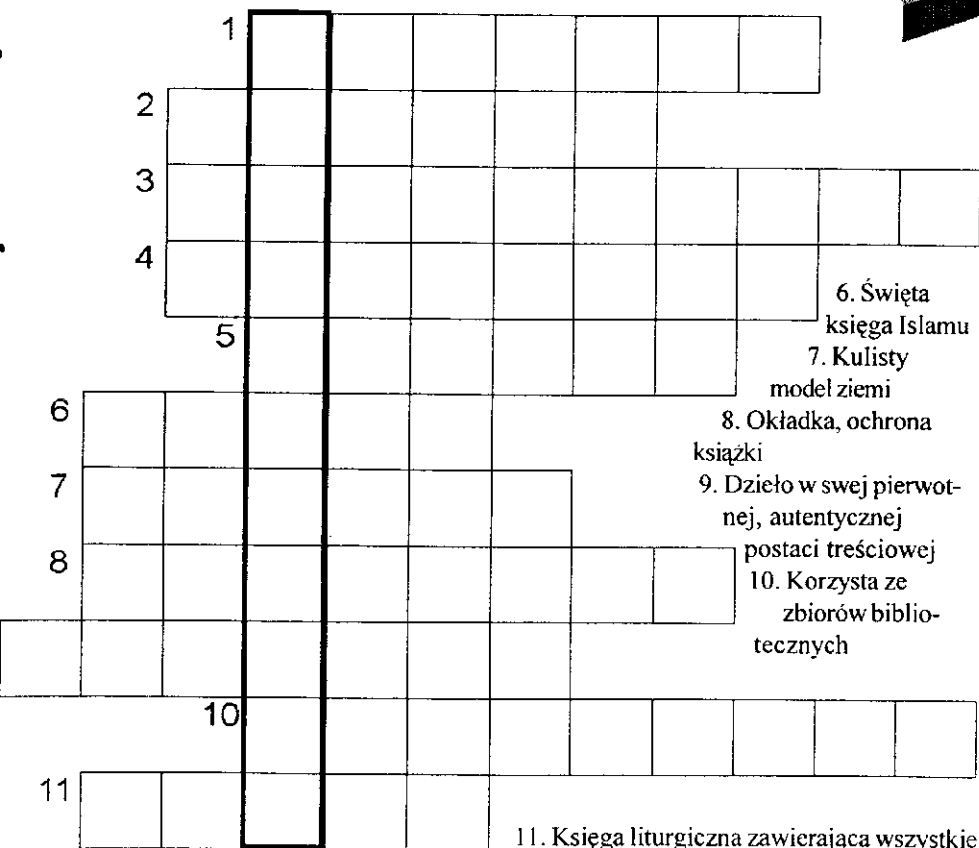
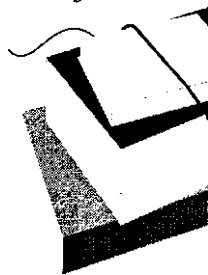
--	--	--	--	--	--

e) uśmiech –

--	--	--	--	--	--	--

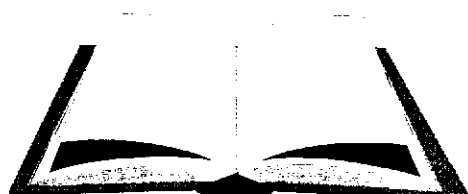
2. Odgadnięte wyrazy wpisz do krzyżówki, a z oznaczonego rzędu pionowego odczytaj rozwiązanie, którym jest nazwisko popularnej pisarki dla dzieci i młodzieży.

1. Forma do odlewania czonek z metalu
2. Nazwa czasopisma poświęconego modzie
3. Sklep zajmujący się sprzedażą książek
4. Maszyna do krajania papieru metodą nożową
5. Wykaz błędów i omyłek dostrzeżonych po wydrukowaniu tekstu

6. Święta księga Islamu
7. Kulisty model ziemi
8. Okładka, ochrona książki
9. Dzieło w swej pierwotnej, autentycznej postaci treściowej
10. Korzysta ze zbiorów bibliotecznych

11. Księga liturgiczna zawierająca wszystkie teksty mszalne

Teresa Mazur

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Atrakcyjną formą rozrywki umysłowej są zabawy polegające na rozwiązywaniu łamigłówek, szarad, krzyżówek itp. Weźcie zatem ołówek lub długopis i spróbujcie spędzić kilka chwil „na rozkoszach łamania głowy”.

I. KRZYŻÓWKI LITERACKIE

1. Odgadnięte wyrazy wpisz poziomo do diagramu, a z oznaczonego rzędu pionowego odczytaj rozwiązanie, którym jest imię bohatera znanej bajki Juliana Tuwima.

1. Napój nie dla dzieci, np.: piwo, wino

2. Strój zakonny

3. Zabawa karnawałowa

4. Tam wytapia się stal

5. Przywódca zbójników – Janosik

6. Silny wiatr w górach

